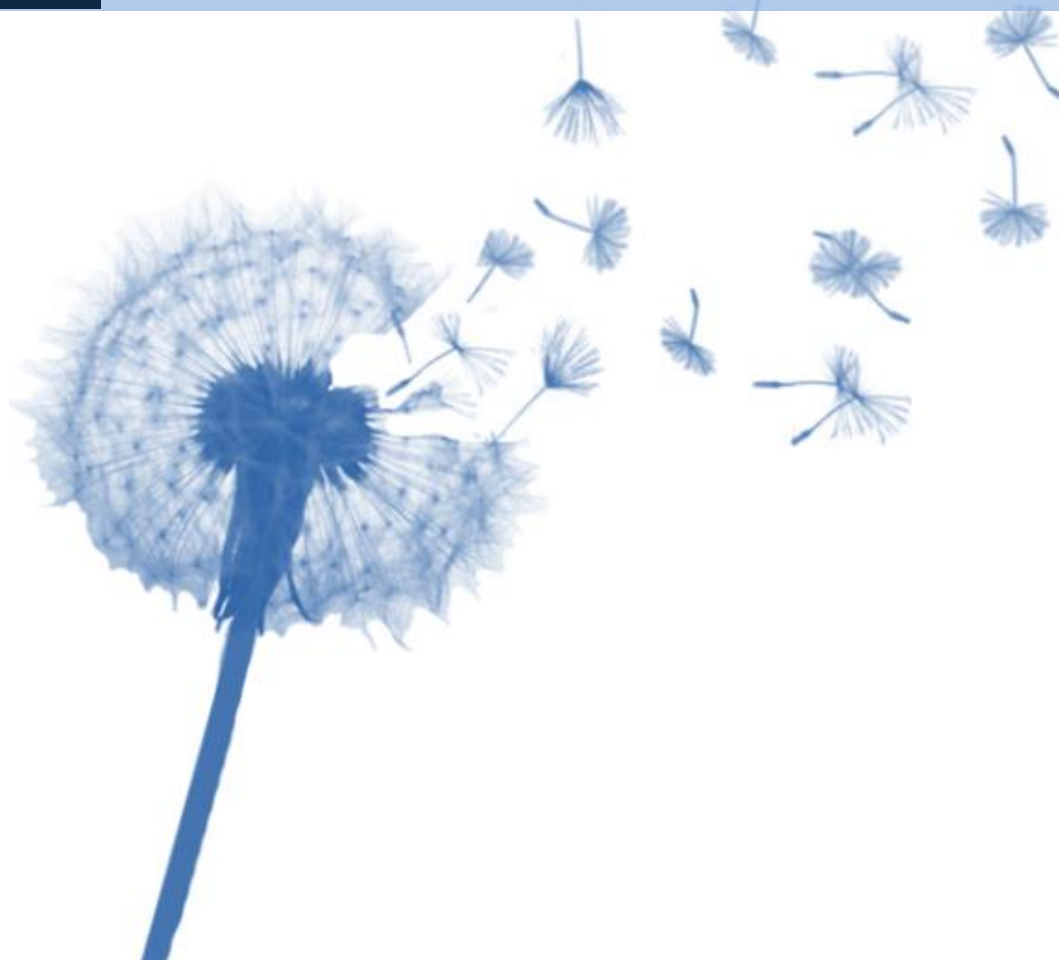

STICHTING
TIMON

*ONDERZOEK NAAR DE MOGELIJKHEID OM HET VERLOOP VAN DE HULPVERLENING
TE VOORSPELLEN AAN DE HAND VAN DE ZELFREDZAAMHEID-MATRIX EN
HET HULPVERLENINGSPLAN*

*Afstudeerscriptie Academie Sociale Studies | S. Peters-Bel &
M. Nagel*

Stichting Timon

Woonstart – Begeleid Wonen

Anne van Wendel de Joode-Tom

a.tom@timon.nl

Mathenesserweg 41

3027 HE Rotterdam

Christelijke Hogeschool Ede

Academie Sociale Studies

Jelle Terpstra

terpjelle@gmail.com

Oude Kerkweg 100

6717 JS Ede

Sanne Peters – Bel

Minor Jeugdzorg

101470

S3F

Mirjam Nagel

Minor Pedagogiek

101085

S4D

Afstudeerproject ten behoeve van de hulpverlening die Woonstart aanbiedt aan jongeren, in de leeftijd van 18 tot 23 jaar, omdat zij geen vast woonadres hebben en op verschillende gebieden problemen ondervinden.

© 2014 Christelijke Hogeschool Ede Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit onderzoeksverslag mag worden veeleelvoudigd of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

Moeders bedankt.

Voor alle ongewenste,

ongevraagde

maar

lief bedoelde

adviezen

en aanmaningen.

Vanzelfsprekend

te eigenwijs

om te luisteren.

Bedankt.

Voor de liefde die

achter de ongewenste,

ongevraagde

maar

lief bedoelde

adviezen

en aanmaningen

schuilgaat.

Loyaliteit met je ouders betekent niet dat je alles altijd op dezelfde manier moet doen, zoals zij dat deden of dat je alles goedkeurt wat ze doen of zeggen. (...) Waar het uiteindelijk om gaat is dat je overgedragen erfgoed van loyaliteit en trouw, van geven en nemen in samenhang met anderen weet om te zetten in bouwstenen in het ontwerp van je leven. (Eerenbeemt, 2011)

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	7
Voorwoord.....	9
Hoofdstuk 1. Inleiding.....	10
1.1 Inleidend	10
1.2 Aanleiding.....	10
1.3 Probleemstelling.....	11
1.4 Vraagstelling.....	13
1.5 Relevantie	13
1.6 Doelstelling.....	16
1.7 Product.....	17
1.8 Samenvatting.....	17
Hoofdstuk 2 Achtergrond en inhoudelijke oriëntatie (literatuur verkenning).....	18
2.1 Inleidend	18
2.2 Ontwikkelingstaken adolescentie.....	18
2.3 Psychische problemen.....	18
2.4 Laag Intelligent Quotiënt (IQ).....	19
2.5 Verslaving	19
2.6 Doorverwijzen	19
2.7 Knelpunten hulpverlening.....	20
2.8 Visie op hulpverlening van Stichting Timon.....	21
2.9 Hulpverleningsplannen.....	21
2.10 Zelfredzaamheid-Matrix	22
2.11 Methodiek.....	22
2.12 Hulpverleningsaanbod Woonstart	23
2.13 Samenvatting.....	23
Hoofdstuk 3 Opzet en uitvoering van het onderzoek	24
3.1 Inleidend	24
3.2 Keuze van de onderzoekseenheden.....	24
3.3 Beschrijving en verantwoording van de dataverzamelmethode.....	25
3.4 Materiaal verzamelen	25
3.5 Registratie, verwerking en preparatie van de gegevens	26
3.6 Betrouwbaarheid en geldigheid	26

3.7	Samenvatting.....	27
Hoofdstuk 4	Resultaten	28
4.1	Inleidend	28
4.2	Deelvraag 1: Wat zijn de gegeven redenen voor het beëindigen van de hulpverlening? 28	
4.3	Deelvraag 2: Welke factoren lijken vanuit de Zelfredzaamheid-Matrix en het hulpverleningsplan, invloed te hebben op het vroegtijdig beëindigen van het hulpverleningstraject?.....	30
4.4	Deelvraag 3: Hoe kunnen de hulpverleners van Woonstart bij de start van de hulpverlening van toekomstige cliënten inschatten of deze cliënten mogelijk zullen gaan uitvallen?	32
4.5	Hoofdvraag: Wat hebben de Woonstart-jongeren die het hulpverleningstraject vroegtijdig verlaten, nodig om de hulpverlening bij Woonstart af te kunnen maken? ..	33
4.6	Samenvatting.....	36
Hoofdstuk 5	Conclusies en discussie	37
5.1	Inleiding.....	37
5.2	Beantwoording vragen:.....	37
5.3	Discussie.....	38
5.4	Samenvatting.....	39
Hoofdstuk 6	Evaluatie (beleids)aanbevelingen en suggesties	40
6.1	Inleiding.....	40
6.2	Evaluatie.....	40
6.3	Beleidsaanbevelingen	41
6.4	Samenvatting.....	42
Hoofdstuk 7	Aanbevelingen voor verder onderzoek.....	43
7.1	Inleidend	43
7.2	Aanbevelingen.....	43
7.3	Samenvatting.....	44
Literatuur.....		45
Bijlagen		49
Bijlage A:	Gesprek met Woonstart-hulpverleners	49
Bijlage B:	Zelfredzaamheid-Matrix; Uitleg score	60
Bijlage C:	Trajectplan	61
Bijlage D	Overzicht van Instellingen waar Timon mee samenwerkt.	89
Bijlage E:	Hulpverleningsplan Vroegtijdig afgebroken trajecten	91
Bijlage F:	Hulpverleningsplan Volgens plan afgeronde trajecten	91

Bijlage G:	Zelfredzaamheid-Matrix- Vroegtijdig afgebroken trajecten	91
Bijlage H:	Zelfredzaamheid-Matrix- Volgens plan afgeronde trajecten	91

SAMENVATTING

Het onderzoek dat u nu gaat lezen, bespreekt de hulpverlening die de afdeling Woonstart- Begeleid Wonen van Stichting Timon in Rotterdam (hierna te noemen: Woonstart) biedt. Woonstart biedt een begeleid-wonen-traject aan jongeren in de leeftijd van 18 tot en met 23 jaar aan, woonachtig in Rotterdam zonder vast woonadres en die op verschillende gebieden problemen ondervinden. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: 'Wat hebben de Woonstartjongeren, die het hulpverleningstraject vroegtijdig verlaten, nodig om de hulpverlening bij Woonstart af te kunnen maken?'. Aan de hand van deze vraag is er onderzoek gedaan bij Woonstart. Woonstart ervaart dat er regelmatig jongeren vroegtijdig met hun hulpverleningstraject stoppen. Woonstart had het vermoeden dat dit mogelijkwijs samen kan hangen met verslaving, psychische problemen of een laag intelligent quotiënt (IQ). De onderzoekers hoopten door middel van dit onderzoek antwoord te kunnen vinden op de vraag die bij Woonstart leeft: 'Kunnen we aan het begin van de hulpverlening inschatten of de jongere vroegtijdig uit het hulpverleningstraject zal stappen?'. Wat Woonstart hierin ook belangrijk vond is of er bepaalde handelingen of interventies gedaan konden worden aan het begin van een traject waardoor de kans dat deze jongere uitvalt verkleind. Daarnaast hebben de onderzoekers bij de positief afgeronde trajecten gezocht naar versterkende factoren. Deze versterkende factoren kunnen omgezet worden in handvatten zodat Woonstart, maar ook andere ambulante hulpverleners, deze kunnen gebruiken in de hulpverlening aan jongeren in een begeleid-wonen-traject.

Het onderzoek bestond voornamelijk uit het analyseren van bestaande gegevens; de hulpverleningsplannen en de zelfredzaamheidmatrixen. Na het onderzoek hebben de onderzoekers hun conclusies omgevormd in stellingen en deze voorgelegd aan de hulpverleners van Woonstart. Op deze manier hebben de onderzoekers gepeild hoe de hulpverleners van Woonstart over bepaalde aspecten dachten. Deze conclusies kwamen redelijk overeen met de door ons gestelde conclusies.

Tijdens het onderzoek viel het op dat de gegevens in de hulpverleningsplannen van de Woonstart-jongeren vaak incompleet of tegenstrijdig waren. Ook ontbraken er soms hulpverleningsplannen. Ditzelfde gold ook voor de zelfredzaamheidmatrixen. Dit maakte het lastig om een groot aantal te kunnen Woonstart-jongeren te analyseren. Dit had te maken met het feit dat de lijst die de onderzoekers bij aanvang van het onderzoek kregen van uitgevallen jongeren niet compleet was. Dit wil zeggen, dit waren niet alle uitgevallen jongeren. De onderzoekers waren van mening dat dit alle uitgevallen jongeren waren, waardoor ze voor de andere groep, de niet uitgevallen jongeren, een groep samen hebben gesteld uit de overgebleven jongeren. Niet wetend dat dit ook nog uitgevallen jongeren waren. Doordat hier veel tijd in is gaan zitten, was er minder tijd om 40 jongeren in beide groepen te kunnen onderzoeken.

Uit het onderzoek is niet naar voren gekomen wat de relatie is tussen de scores van de zelfredzaamheidmatrixen en het vroegtijdige einde van een hulpverleningstraject. Wanneer er een ruimer tijdsbestek was geweest, was dit misschien wel mogelijk geweest.

Het analyseren van de hulpverleningsplannen bracht verschillende aspecten naar voren. Zo lopen de redenen van de jongeren die het hulpverleningstraject vroegtijdig verlaten erg uiteen:

- De jongere wordt doorverwezen naar andere zorg
- De jongere is niet begeleidbaar doordat de jongere de afspraken niet nakomt.
- De jongere (is) verhuisd
- Het traject voldoet niet aan de verwachtingen van de jongere
- De jongere is niet volledig gemotiveerd
- De jongere is in verwachting

De onderzoekers hebben de vroegtijdig afgebroken trajecten vergeleken met de trajecten van de Woonstart-jongeren die wél volgens plan zijn afgerond en daarbij gezocht naar versterkende factoren. Deze factoren kunnen de hulpverleners van Woonstart gebruiken bij de trajecten van de andere jongeren. De volgende factoren zijn ontdekt:

- Redelijke doelen stellen (de financiën van de Woonstart-jongere eerst op orde maken)
- Realistische verwachtingen schetsen
- Jongeren sneller doorverwijzen
- Goede onderlinge relatie tussen de Woonstart-jongeren
- Een informeel netwerk die de hulpverlening van Woonstart ondersteunt (familie, vrienden)
- Goede relatie tussen begeleiding en Woonstart-jongere

Om het onderzoek naar het vroegtijdig afbreken van het hulpverleningstraject uit te kunnen breiden, is het van belang dat de hulpverleningsplannen en zelfredzaamheidmatrixen op orde worden gemaakt. Nu zijn deze regelmatig incompleet of zelfs afwezig. Eenheid in de hulpverleningsplannen kan worden gecreëerd door de hulpverleners een standaard format te laten gebruiken. Wanneer er zo'n format wordt gemaakt is het van belang om bepaalde aspecten op te nemen in het format. Ten tijde van het onderzoek misten bepaalde aspecten in het hulpverleningsplan, zoals de relatie tussen de Woonstart-jongere en de familie. Door de onvolledigheid van de gegevens is er in dit onderzoek niet duidelijk geworden of de loop van het hulpverleningstraject te voorspellen is aan het begin van de hulpverlening.

De resultaten van het onderzoek voldeden niet aan de verwachtingen die er voorafgaand aan het onderzoek waren. De redenen van vroegtijdig afbreken van de hulpverlening lopen erg uiteen. Er is meer onderzoek nodig om een relatie te kunnen vinden tussen de gegevens die bekend zijn en het vroegtijdig afbreken van het hulpverleningstraject. Dit zouden verschillende soorten onderzoek kunnen zijn, zoals interviews houden met jongeren die uitgevallen zijn en met hun hulpverlener. De onderzoekers zijn van mening dat een onderzoek om dit te achterhalen meer uitgebreid moet zijn, dan bij dit onderzoek mogelijk was op het gebied van tijd.

VOORWOORD

De afgelopen jaren hebben de onderzoekers tijdens hun studie 'Sociaal Pedagogisch Hulpverlening' aan de Christelijke Hogeschool Ede, vaak even mogen proeven van het fenomeen 'onderzoek doen'. Bij deze opdrachten mochten zij kiezen uit een aantal standaard onderwerpen, wat het een verplicht nummer maakte. De onderzoekers hadden geen plezier in het doen van deze onderzoeken omdat ze werden beperkt in de mogelijke keuzes en in de tijd die hierin geïnvesteerd kon worden. Maar, na vier jaar studie was het eindelijk zo ver: de afstudeerscriptie.

Het afstuderen en daarbij de onderzoeksopdracht, wordt gezien als de kroon op de studie Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Om eerlijk te zijn zagen de onderzoekers er als een berg tegenop vanwege de ervaringen die ze hadden met onderzoeken. Daarnaast waren ze ook nog eens een beetje laat met de start van de voorbereidingen van het afstuderen door het bijzondere traject dat ze beiden hebben gevolgd, waardoor ze minder tijd hadden om een afstudeermaatje te vinden. Desalniettemin zijn de onderzoekers ontzettend blij met het 'overschot', ze zijn niet alleen een goed team, maar ook nog eens vriendinnen geworden. Zo nu en dan halen ze het bloed onder elkaars nagels vandaan, maar dat kwam het onderzoek alleen maar ten goede. Er werd regelmatig flink op los gediscussieerd omdat ze allebei hun eigen ideeën hadden voor het onderzoek. Daarnaast zat het vinden van een afstudeeropdracht ook niet erg mee. De onderzoekers zijn extra dankbaar dat ze zo'n interessante opdracht ontvingen van afdeling Woonstart - Stichting Timon. Ondanks dat onderzoeken nog steeds niet de favoriete bezigheid is van de onderzoekers, hebben ze plezierige en leerzame momenten beleefd tijdens het werken aan het onderzoek.

Zonder de steun van binnen-, buiten- en bovenaf hadden ze het niet gered.

Het onderzoek is gericht op het vinden van een oorzaak van het vroegtijdig afbreken van het hulpverleningstraject. Aan de hand van de gevonden resultaten is er getracht advies te geven met betrekking tot het verbeteren van de hulpverlening van Woonstart. Dit verslag is daarom geschreven voor de hulpverleners van Woonstart. In het verslag is te lezen hoe het onderzoek vorm gegeven is en welke strubbelingen ervaren zijn. In hoofdstuk 1 kunt u de aanleiding vinden van het onderzoek, waarna in hoofdstuk 2 de achtergrond wordt uitgelegd. In hoofdstuk 3 wordt uitgelegd hoe er onderzocht is en in hoofdstuk 4 worden de deelvragen en de hoofdvragen besproken. In hoofdstuk 5 worden de conclusies getrokken en aan de hand daarvan wordt u in hoofdstuk 6 verteld welke beleidsaanbevelingen er zijn. In hoofdstuk 7 worden suggesties gedaan voor vervolg onderzoek.

Het Hoger Beroeps Onderwijs staat in het teken van het legitimeren van handelen, ontwikkelen van methodiek, wetenschappelijk verankeren, leiding geven, complexiteit hanteren en reflecteren. Door middel van dit onderzoek hebben de onderzoekers deze aspecten van de studie uitgediept waardoor gesteld kan worden dat ze zich deze competenties inmiddels eigen gemaakt hebben. De onderzoekers willen u hartelijk bedanken dat u de moeite neemt om dit onderzoek te lezen en wensen u veel plezier bij het lezen van dit product.

Met vriendelijke groet,

Sanne Peters – Bel & Mirjam Nagel

HOOFDSTUK 1. INLEIDING

1.1 INLEIDEND

In dit hoofdstuk vind u de aanleiding en de probleemstelling van dit onderzoek. Na het uiteenzetten van de vraagstelling worden de relevantie en de doelstellingen van dit onderzoeksonderwerp besproken. Tot slot kunt u vinden welk product de onderzoekers op het oog hebben.

1.2 AANLEIDING

De afdeling Woonstart- Begeleid Wonen van Stichting Timon in Rotterdam (hierna te noemen: Woonstart) biedt een begeleid-wonen-traject aan jongeren in de leeftijd van 18 tot en met 23 jaar aan, woonachtig in Rotterdam zonder vast woonadres en die op verschillende gebieden problemen ondervinden. De hulpverleners van de afdeling Woonstart (hierna te noemen: Woonstart-hulpverleners) merken dat er een behoorlijk aantal jongeren het traject niet volledig afmaken. Deze Woonstart-jongeren breken vroegtijdig het hulpverleningstraject af. Het 'samen voor je toekomst' (het motto van Stichting Timon) wordt niet afgemaakt, wat resulteert in het niet of niet volledig behalen van het doel: 'zelfstandig de samenleving in'.

Woonstart zou graag zien dat zoveel mogelijk Woonstart-jongeren hun traject positief afronden. Woonstart heeft daarom aan de onderzoekers gevraagd of zij de bestaande Woonstart-gegevens willen onderzoeken. Woonstart wil graag weten of zij bij toekomstige Woonstart-jongeren aan het begin van de hulpverlening kunnen zien of zij (een verhoogde kans hebben op) het vroegtijdig verlaten van de hulpverlening. Woonstart zou op grond van dit onderzoek, praktische handvatten willen ontvangen om het vroegtijdig uitval (zo mogelijk) te voorkomen. Zo kunnen zij de aangeboden hulpverlening aanpassen zodat deze beter aansluit bij de Woonstart-jongeren.

Woonstart vermoed dat de Woonstart-jongeren die het hulpverleningstraject niet afronden, het traject niet positief afronden vanwege de psychische problemen, een laag IQ of een verslaving.

Om de oorzaak van het vroegtijdig afbreken van de hulpverlening te kunnen onderzoeken kregen de onderzoekers de beschikking over de hulpverleningsplannen van de jongeren en de Zelfredzaamheid-Matrixen van de jongeren). Deze worden aan het begin, tijdens en aan het eind van de hulpverlening ingevuld. Daarnaast hebben de onderzoekers ook gebruik gemaakt van literatuur die aansluit bij het onderzoeksonderwerp.

De volgorde van de scriptie zal zijn; Literatuur onderzoek, probleemstelling en vraagstelling, opzet en uitvoering van het onderzoek, gevonden resultaten, aanleiding van het onderzoek, en de conclusies en discussie.

Literatuuronderzoek, omdat de onderzoekers het belangrijk vinden om zich goed in te lezen in het onderwerp. De onderzoekers hebben zich verdiept in de literatuur over de doelgroep zodat ze weten wie onderzocht worden. Daarna zal de probleemstelling en vraagstelling kort toegelicht worden.

Verderop in dit verslag kunt u de opzet en uitvoering van dit onderzoek vinden. Daar expliceren de onderzoekers de gemaakte keuzes en maken deze inzichtelijk.

Daarop volgen de gevonden resultaten en de aanleiding van het onderzoek.

Tot slot de conclusies en discussie. Hier zullen de aanbevelingen voor afdeling Woonstart naar aanleiding van de resultaten beschreven worden.

1.3 PROBLEEMSTELLING

Zoals u hiervoor in de inleiding heeft kunnen lezen, ziet afdeling Woonstart dat er een groot aantal jongeren in de leeftijd van achttien tot drieëntwintig jaar vroegtijdig met het hulpverleningstraject stopt. Dit ervaart Woonstart als een probleem. Dit heeft ertoe geleid dat Woonstart de onderzoekers heeft gevraagd hier onderzoek naar te doen.

Het vroegtijdig uitvallen van de jongeren heeft gevolgen op verschillende niveaus:

Op microniveau:

De problemen die deze jongeren in het dagelijks leven ondervinden en waarbij ze hulp nodig hebben, lopen uiteen op verschillende gebieden. Zo kunnen zij bijvoorbeeld problemen hebben met hun opleiding, met werk, geld of onderdak als gevolg van bijvoorbeeld verslaving, psychische problemen of een laag IQ. Doordat deze jongeren het traject niet afmaken, blijven deze problemen invloed hebben op hun leven en leren de jongeren hier niet mee om te gaan.

Op macroniveau:

Doordat de jongeren het hulpverleningstraject niet afmaken is het mogelijk dat ze niet (volledig) zelfstandig in de samenleving komen, waardoor de problemen van de jongeren de problemen van de maatschappij worden. Dit zou tot uiting kunnen komen in crimineel gedrag door gebrek aan inkomen, niet afbetaalde en oplopende schulden, maar ook in de uitkering die ze dan ontvangen van de overheid, waar de samenleving indirect voor opdraait (Bassant, Croes, Heijden, & Kempen, 2011).

Op mesoniveau:

Door de uitval van cliënten kan de organisatie in problemen komen, in het ergste geval zou de gemeente kunnen besluiten om niet meer te financieren waardoor de afdeling Woonstart zou moeten sluiten. Dit zullen wij niet behandelen in ons onderzoek, omdat dit nu nog niet van toepassing is.

Dit is niet louter een sociologisch probleem, maar ook op het gebied van de Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Namelijk, de beoogde doelgroep van Woonstart betreft:

- Jongeren in de leeftijd tussen achttien en drieëntwintig jaar
- Jongeren die geen vaste plek om te wonen of moeten het huis uit
- Jongeren die problemen ondervinden op het gebied van bijvoorbeeld opleiding, werk of financiën en die door deze problemen hun leven niet op orde krijgen (Timon, 2014)

Naast het feit dat ze voldoen aan bovenstaande criteria, hebben de jongeren vaak ook problemen op andere gebieden, die dusdanig storend zijn dat ze hierdoor vroegtijdig uit hun hulpverleningstraject stappen. Hierdoor moet de hulpverlener hier ook met de jongere aan werken. In het geval van de uitgevallen jongeren zou dit bijvoorbeeld kunnen komen door de volgende twee redenen:

- De hulpverlener heeft te weinig kennis opgedaan binnen zijn of haar opleiding op het gebied van de problematieken die spelen bij de Woonstart-jongeren

- De hulpverlener wordt te breed opgeleid, waardoor ze van heel veel gebieden een beetje weten, maar net niet genoeg, of niet voor bepaalde onderwerpen kunnen kiezen, zoals op het gebied van minoren.

Bovenstaande twee redenen zijn niet geformuleerd omdat de onderzoekers van mening zijn dat de Woonstart-hulpverleners de Woonstart-jongeren van bijvoorbeeld hun verslaving af moet helpen. Dit is een specialistische vorm van hulpverlening. Bovenstaande redenen zijn geformuleerd met het oog op het feit dat door een eventueel gebrek aan kennis het mogelijk is dat de hulpverlener niet voldoende aan kan sluiten bij de jongeren.

Woonstart had aan het begin van het onderzoek de verwachting dat het vroegtijdig uitval van de jongeren samen zou hangen met een verslaving, psychische problemen of een laag IQ. Deze aanname zien de onderzoekers dan ook als een mogelijke factor voor het uitvallen van de jongeren en zal meegenomen worden in het onderzoek. De onderzoekers willen kijken of de jongeren die uitvallen meer problemen ondervinden op deze gebieden dan de jongeren die niet uitgevallen zijn. Verder wil Woonstart weten of de hulpverleners bij jongeren die in de toekomst zullen gaan komen aan het begin van het traject in kunnen schatten of zij uit gaan vallen of niet. Om dit te onderzoeken zal gekeken worden naar de scorelijsten die ingevuld zijn door de hulpverleners aan het begin van de trajecten van de uitgevallen jongeren. Deze zullen gekoppeld worden aan de informatie die te vinden is in de hulpverleningsplannen van de uitgevallen jongeren. Deze gegevens zullen vergeleken worden met de gegevens van de niet-uitgevallen jongeren.

Door de beperkte duur van het onderzoek hebben de onderzoekers er voor gekozen om de volgende onderwerpen niet te onderzoeken:

- Hoe de begeleiders van Woonstart de begeleidingsgesprekken vorm geven
- Het verschil tussen man en vrouw
- De invloed van leeftijd
- De persoonlijke mening en ervaringen van de cliënten en de hulpverleners
- De communicatie/samenwerking tussen de cliënt en mogelijke andere instellingen, en de hulpverlener mogelijke andere instellingen
- De invloed van medicatie op hulpverlening
- Het verschil tussen individuele begeleiding en groepsbegeleiding en de invloed hiervan op het verloop van het hulpverleningstraject
- De nationaliteit van de Woonstart-jongeren

Dit waren onderwerpen die naar de mening van de onderzoekers, binnen het tijdsbestek onmogelijk waren om uit te zoeken óf niet relevant zijn voor de uitkomst van het onderzoek.

Voorafgaand aan het onderzoek hadden de onderzoekers beiden verschillende verwachtingen. Mirjam verwachtte dat er aan het eind van ons onderzoek gezien kon worden dat de jongeren die vroegtijdig uitgevallen waren, gebrek aan motivatie zouden hebben. Deze verwachting had zij gebaseerd op haar ervaringen met jongeren in dezelfde instelling. Zij werkt met jongeren in de leeftijd van 15-18, bij een andere afdeling van Timon. Zij ziet vaak dat de jongeren die bij haar in de instelling komen een gebrek aan motivatie hebben, waardoor ze vroegtijdig uit hun traject gaan of (over)geplaatst worden.

Sanne had verwacht dat er aan het eind van ons onderzoek duidelijk gezien kon worden dat de jongeren die vroegtijdig uitgevallen waren problemen hadden op het gebied van verslaving. Deze verwachting had ze gebaseerd op het theoretisch onderzoek dat gedaan is voor het plan van aanpak op het gebied van verslaving. Er werd hierdoor duidelijk wat verslaving met een jongere doet en wat voor gevolgen dit heeft op lichamelijk en geestelijk gebied.

De verwachting van beiden was dat de informatie die nodig was voor het onderzoek vindbaar was in de hulpverleningsplannen. Daarnaast hadden de onderzoekers het vermoeden dat aan het eind van het onderzoek duidelijk zou zijn welke factoren van toepassing waren op het vroegtijdig uitval. Hierdoor zouden ze de hulpverleners van Woonstart handvatten kunnen aanbieden over welke jongeren meer kans hadden op vroegtijdig uitval. Op die manier kunnen de Woonstart-hulpverleners hun aandacht richten op de gebieden waar meer tijd en aandacht nodig is.

1.4 VRAAGSTELLING

Naar aanleiding van bovenstaande probleemstelling, hebben de onderzoekers de volgende vraagstelling geformuleerd, bestaande uit hoofd- en deelvragen:

Hoofdvraag

Wat hebben de Woonstart-jongeren die het hulpverleningstraject vroegtijdig verlaten, nodig om de hulpverlening bij Woonstart af te kunnen maken?

Deelvragen

1. Wat zijn de gegeven redenen voor het beëindigen van de hulpverlening?
2. Welke factoren lijken vanuit de Zelfredzaamheid-Matrix en hulpverleningsplannen invloed te hebben op het vroegtijdig beëindigen van het hulpverleningstraject?
3. Hoe kunnen de hulpverleners van Woonstart bij de start van de hulpverlening van toekomstige cliënten inschatten of deze cliënten mogelijk zullen gaan uitvallen?

1.5 RELEVANTIE

Praktisch/theoretisch relevant

Zoals de onderzoekers nu naar het onderzoek kijken, zal deze analyse vooral praktisch relevant¹ zijn. Afdeling Woonstart heeft de onderzoekers gevraagd om gegevens te analyseren en van hieruit een advies te geven, waardoor de Woonstart-hulpverleners meer inzicht krijgen in hoe de situatie is met betrekking tot de uitval van de jongeren. Wanneer de Woonstart-hulpverleners daar inzicht in hebben kunnen zij zelf besluiten wat er met dit advies gedaan wordt.

¹ Praktische relevantie

‘Via onderzoek wordt informatie verzameld die de betrokkenen willen benutten bij de oplossing van het gestelde probleem, zodat een problematische situatie in de praktijk verandert in een meer gewenste situatie’ (Baarda, Goede, & Teunissen, 2005).

De onderzoekers denken dat het onderzoek niet per se theoretisch relevant² zal zijn. Dit omdat het onderzoek niet nationaal is, maar afdelingsgericht. Daarnaast is het niet de insteek van de onderzoekers om een theorie te formuleren.

Relevant voor Woonstart

De uitkomsten van dit onderzoek zijn relevant voor de Woonstart-hulpverleners. Indirect hebben de nieuwe cliënten van Woonstart baat bij de uitkomsten van het onderzoek wanneer de Woonstart-hulpverleners er gebruik van maken. Daarnaast is de uitkomst ook relevant voor de samenleving als geheel. Wanneer Woonstart kan voorkomen dat de jongeren vroegtijdig uitvallen, komen de jongeren niet onvolledig zelfstandig de samenleving weer in.

Relevant voor de cliënt

De onderzoekers hopen dat, door dit onderzoek, de hulpverlening in kan spelen op de problematieken die de jongeren hebben, zodat voorkomen kan worden dat de toekomstige cliënten van Woonstart uitvallen.

Relevant voor de SPH

De onderzoekers vinden dat het onderzoek voor de afdeling Woonstart goed bij de SPH past. Binnen het SPH-domein houden de onderzoekers zich bezig met pedagogiek. Dit houdt in dat ze kinderen/jongeren of ouders (helpen bij het) opvoeden en begeleiden naar de volwassenheid en zelfstandigheid toe (Bassant, Croes, Heijden, & Kempen, 2011). De uitkomst van ons onderzoek is tot op zekere hoogte relevant voor de hulpverlening door de praktische aanbevelingen die gegeven worden aan het eind van dit onderzoek. De resultaten van ons onderzoek zijn niet per definitie ook te gebruiken in andere gevallen. Daarnaast kunnen de versterkende factoren die beschreven worden in hoofdstuk Samenvatting helpend zijn voor professionals in het werkveld of die naar het werkveld gaan.

Dit onderzoek is ook relevant voor de minor Jeugdzorg, doordat studenten stilgezet worden bij de gevolgen van vroegtijdig uitval in het leven van een jongere. Hiertegenover staat ook het belang van hoe de studenten dit vroegtijdig uitval kunnen voorkomen, door middel van de hierboven genoemde versterkende factoren uit hoofdstuk Samenvatting.

Relevant voor de student

Het onderzoek dat de onderzoekers zullen uitvoeren is een verklarend onderzoek, omdat zij een verklaring gaan zoeken voor het feit dat sommige jongeren wel, en sommige jongeren niet het hulpverleningstraject positief afronden (Baarda, Goede, & Teunissen, 2005). Dit is voor de onderzoekers een nieuwe manier van onderzoeken. Dit vinden zij een aanwinst voor hun professionaliteit. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat sociaal werkers theoretisch minder onderlegd zijn. Hierdoor is de discussie gaande of sociaal werk wel een academische discipline is

² Theoretische relevantie

Bij theoretische relevantie gaat het er niet alleen om dat de hulpverlening verbeterd wordt, maar dat er ook een theorie geformuleerd wordt. Hierdoor lever je een bijdrage aan de wetenschappelijke kennis (Baarda, Goede, & Teunissen, 2005).

(Coulshed & Orme, 2006). Ook wordt beweerd dat sociaal werkers weinig investeren in het professioneel schrijven van verslagen en onderzoeken (Oostrik, 2010).

Daarnaast hangt de studie relevantie van het afstudeerproject en ons leertraject samen met de volgende deelcompetenties (Putten, 2013), gekoppeld aan Kernopgave 16:

2.3.3. Schrijven van beleidsvoorstellen en dergelijke.

De onderzoekers schrijven een onderzoek over een mogelijke samenhang tussen de scores van de Zelfredzaamheid-Matrix aan het begin van het hulpverleningstraject en daarbij het algehele hulpverleningstraject, en het vroegtijdig uitvallen uit de hulpverlening. Vanuit dit onderzoek zullen de onderzoekers een aanbeveling, een voorstel schrijven voor de hulpverleners van Woonstart, waardoor zij adequate interventies kunnen inzetten bij toekomstige Woonstart-jongeren.

3.1.3. Het zoeken en kritisch beschouwen van theoretische kennis en die kennis gebruiken om tot een doordachte visie op (een thema uit) de beroepspraktijk te komen.

De onderzoekers doen research naar de jongeren die zich vrijwillig bij Woonstart aanmelden. De Woonstart-hulpverleners hebben in de praktijk gemerkt dat in de situatie van veel jongeren die vroegtijdig uitvallen, sprake is van verslaving, psychische problemen en/of een laag IQ. De onderzoekers hebben onderzoek gedaan naar die drie gebieden. De onderzoekers hebben oorzaken en gevolgen bekeken, en hieruit een beeld gekregen van de situaties waarin de jongeren zich kunnen bevinden. Dit helpt de onderzoekers om een beeld van de achtergrond van deze jongeren te krijgen. Deze kennis gebruiken de onderzoekers om een visie te vormen, en om een passend advies te kunnen geven aan de hulpverleners van Woonstart.

3.2.3. Eenvoudig praktijkonderzoek opzetten en uitvoeren, met gebruikmaking van de juiste bronnen en onderzoeksmethoden, en dit vertalen naar consequenties voor het beroepshandelen.

Dit zullen de onderzoekers vormgeven in het onderzoeken van de beschikbare informatiebronnen: zelfredzaamheidmatrixen en de hulpverleningsplannen. Uit deze bronnen zullen de onderzoekers de informatie halen die ze nodig hebben om hun onderzoek uit te voeren. De conclusies die de onderzoekers uit het onderzoek kunnen trekken zal gebruikt worden om handvatten aan te reiken aan de hulpverleners van Woonstart. Deze handvatten zullen positieve consequenties voortbrengen in het beroepshandelen van de hulpverleners van Woonstart.

4.1.3. Bij beroepsvraagstukken en beroepsinnovatie, in het team of de organisatie, levensbeschouwelijke en ethische kwesties aan de orde stellen.

Woonstart heeft de onderzoekers gevraagd om uit te zoeken of er een relatie te vinden is tussen de scores van de zelfredzaamheidmatrixen aan het begin van het hulpverleningstraject en het vroegtijdig stoppen met de hulpverlening door Woonstart-jongeren. Wanneer de onderzoekers die relatie gevonden hebben, zal hier een aanbeveling over geschreven en handvatten geformuleerd worden voor de hulpverleners van Woonstart. Het is mogelijk dat deze handvatten op levensbeschouwelijk en ethisch gebied zullen zijn.

5.3.3. Initiëren van en deelnemen aan voortgangs- en beleidsoverleg, projectgroepen, intervisiegroepen, signaleringsgroepen en werkbegeleiding.

De onderzoekers nemen deel aan de werkbegeleiding van hun begeleidster vanuit Woonstart: Anne van Wendel de Joode, en van hun begeleider vanuit school: Jelle Terpstra.

5.5.3. Verspreiden van kennis onder professionals en samenleving.

Door handvatten aan de hulpverleners van Woonstart aan te reiken, verspreiden de onderzoekers kennis die voor hen relevant is. Door het onderzoek op de HBO-kennisbank te plaatsen kunnen andere studenten of professionals ook gebruik maken van onze opgedane kennis.

1.6 DOELSTELLING

Het 'hoofddoel' van dit onderzoek is dat de onderzoekers de Woonstart-hulpverleners passende handvatten willen aanreiken die kunnen helpen om adequate interventies in te zetten bij de toekomstige Woonstart-jongeren. Dit heeft als doel dat deze jongeren het hulpverleningstraject positief af kunnen ronden bij Woonstart, en als zelfstandige burgers de samenleving in kunnen gaan.

Dit hoofddoel hebben de onderzoekers opgedeeld in de volgende subdoelen:

- De onderzoekers willen ontdekken hoe het komt dat de jongeren vroegtijdig uit de hulpverlening stappen
- De onderzoekers willen onderzoeken wat de relatie is tussen de beginsituatie en de reden van uitval van de Woonstart-jongeren
- De onderzoekers willen advies geven aan de Woonstart-hulpverleners hoe zij vroegtijdig uitval kunnen voorkomen. Dit trachten zij door onderzoek te doen naar de beschermende factoren van Woonstart-jongeren die de hulpverlening positief afronden

Doelstelling van de onderzoekers (microniveau)

Het doel van de onderzoekers is om inzicht te krijgen in de relatie tussen de beginsituatie en de reden van het vroegtijdig uitvallen van de Woonstart-jongeren, zodat we handvatten kunnen bieden aan de hulpverleners van Woonstart met betrekking tot geschikte interventies voor de Woonstart-jongeren.

Doelstelling voor doelgroep (mesoniveau)

De doelstelling voor de beoogde doelgroep is dat zij het hulpverleningstraject afmaken. De Woonstart-jongeren willen het traject van Woonstart doorlopen, deze afmaken en positief afronden. Doordat de doelgroep 18+ is, melden de jongeren zich vrijwillig aan voor de hulpverlening. Na de geboden hulpverlening zullen deze jongeren evenwichtige, zelfstandige burgers zijn, waardoor er voldoende mogelijkheden zijn om goed te kunnen functioneren in de maatschappij.

Doelstelling van Woonstart (macroniveau)

Het doel van de opdrachtgever is inzicht te krijgen in de relatie tussen de beginsituatie en het vroegtijdig uitvallen van de cliënten. Woonstart wil weten of er een koppeling is tussen bepaalde scores in de zelfredzaamheidmatrix, die de hulpverleners scoren bij de start van de hulpverlening, en de reden van het vroegtijdig uitvallen van de jongeren. Om dit te kunnen achterhalen is het van belang dat er ook wordt gekeken naar het verloop van de hulpverlening. Daarnaast is het belangrijk dat er wordt gekeken naar de beschermende factoren van Woonstart-jongeren die de hulpverlening wel succesvol afronden. Wanneer de onderzoekers hebben onderzocht of deze koppeling er is,

kunnen zij de Woonstart-hulpverleners handvatten aanreiken die aangegrepen kunnen worden bij het inzetten van adequate interventies aan het begin van de hulpverlening aan toekomstige Woonstart-jongeren.

1.7 PRODUCT

Het beoogde product voor Woonstart is een kort samenvattend rapport met daarin de conclusies en aanbevelingen aan de hand van dit geschreven onderzoeksverslag. In dit rapport zal antwoord worden gegeven op de hoofdvraag; 'Wat hebben de Woonstart-jongeren die het hulpverleningstraject vroegtijdig verlaten, nodig om de hulpverlening bij Woonstart af te kunnen maken?'. Daarnaast zal er een presentatie worden gehouden voor de Woonstart-hulpverleners, om dit rapport toe te lichten en eventuele vragen te kunnen beantwoorden.

1.8 SAMENVATTING

In dit hoofdstuk heeft u kunnen lezen dat Woonstart aan de onderzoekers gevraagd heeft om te onderzoeken hoe zij er voor kunnen zorgen dat de toekomstige Woonstart-jongeren hun traject positief afronden. Zij zouden graag aan het begin van een traject zien of een jongere verhoogde kans op uitval heeft.

Het vroegtijdig uitval geeft problemen op micro-, macro-, mesoniveau en binnen het SPHdomein. Naar aanleiding van het probleem hebben we een hoofdvraag opgesteld. Om deze hoofdvraag te beantwoorden hebben we deelvragen opgesteld. De uitwerking van deze deelvragen kunt u vinden in hoofdstuk 'Resultaten'.

Dit onderzoek is relevant op Praktisch/theoretisch gebied. Daarnaast is het relevant voor Woonstart, de cliënt, de SPH de student en de studie (deelcompetenties).

In dit hoofdstuk hebben de onderzoekers uiteengezet dat het onderzoek aan verschillende doelen werkt: het doel van de student, de cliënt en Woonstart.

Ook wordt duidelijk dat het product van dit onderzoek een kort samenvattend rapport zal zijn, waarover een presentatie gegeven zal worden aan de hulpverleners van Woonstart.

HOOFDSTUK 2 ACHTERGROND EN INHOUDELIJKE ORIËNTATIE

(LITERATUUR VERKENNING)

2.1 INLEIDEND

Zoals eerder besproken in de Inleiding vonden de onderzoekers het belangrijk om aan het begin van het onderzoek zich goed in te lezen in de doelgroep, zodat ze weten wie er onderzocht word, en de bijhorende begrippen. 1 van de onderzoekers had al informatie over de doelgroep in verband met een stage die zij gelopen had. De andere onderzoeker had dit niet. De onderzoekers waren, en zijn nog steeds, van mening dat het bij het schrijven van een scriptie belangrijk is om goed geïnformeerd te zijn. Dit hebben ze gedaan door literatuuronderzoek. In dit hoofdstuk worden de volgende kernbegrippen uitgelegd:

- Ontwikkelingstaken adolescentie
- Psychische problemen
- Laag intelligentie quotiënt
- Verslaving
- Doorverwijzingen
- Knelpunten in hulpverlening
- Visie op hulpverlening van Stichting Timon
- Hulpverleningsplannen
- Zelfredzaamheid-Matrix
- Methodiek
- Hulpverleningsaanbod

2.2 ONTWIKKELINGSTAKEN ADOLESCENTIE

Adolescentie is de periode van ongeveer het zeventiende tot het tweeëntwintigste levensjaar. Dit is een periode waarin de blik meer naar buiten wordt gericht en de in de puberteit gevormde persoon een plaats vindt in de maatschappij. In de westerse maatschappij nemen jongeren langer deel aan het onderwijs, gaan later werken, blijven langer thuis wonen en gaan later een vaste relatie aan. Dit leidt er toe dat jongeren van begin twintig nog niet allerlei volwassen rollen op zich nemen, maar nog veel experimenteren en maar heel langzaam keuzes met betrekking tot liefde en werk maken. De adolescentie brengt een aantal ontwikkelingstaken met zich mee: het vormen van een eigen identiteit en het bereiken van autonomie ten opzichte van ouders:

- De manieren van omgaan met bepaalde innerlijk beleefde conflicten (bijvoorbeeld in verband met ambivalente gevoelens ten opzichte van de ouders);
- Een bepaald niveau van cognitief functioneren (bijvoorbeeld wat betreft het denken over morele vraagstukken) (Slot & van Aken, 2010)

2.3 PSYCHISCHE PROBLEMEN

Van psychische problemen spreken we wanneer iemand in het dagelijks leven ernstige last ondervindt van zijn gevoelens of onbedoelde handelingen: angsten, sombere gedachten, onwillekeurige onaangepaste gedragingen, etc. Van psychische stoornis spreken we wanneer dergelijke problemen iemands hele gedrag en soms zelfs zijn hele leven bepalen, niet te beheersen zijn en 'normaal' functioneren zo goed als onmogelijk maken (Bassant, et al., 2010).

2.4 LAAG INTELLIGENT QUOTIËNT (IQ)

Jongeren met een laag IQ kunnen last ondervinden van beperkingen in de conceptuele (verbanden leggen, processen herkennen), praktische (dagelijkse handelingen) en/of sociale (omgang met omgeving) vaardigheden, en hebben ondersteuning nodig om hier mee om te kunnen gaan (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2014).

2.5 VERSLAVING

Wanneer een verslaafde jongere niet afkickt van zijn verslaving kan deze afhankelijkheid resulteren in problemen op andere gebieden, bijvoorbeeld: schulden, vereenzaming en/of langdurige lichamelijke problemen. Daarnaast gaat 'Chronisch alcohol- of drugsgebruik meestal ook ten koste van gezonde voeding, rust en hygiëne, wat een overvloed aan indirecte gevolgen heeft.' (Kentron, z.d.).

2.6 DOORVERWIJZEN

Woonstart verwijst ook regelmatig Woonstart-jongeren door naar hulpverlening die beter aansluit bij de problemen van de Woonstart-jongere. Voorbeelden hiervan die in dit onderzoek regelmatig naar voren komen zijn;

- Vast en Verder: biedt intensieve woonbegeleiding aan jongeren tot en met drieëntwintig jaar. Dit is dezelfde leeftijdscategorie als de cliënten van Woonstart. De jongeren die bij Vast en Verder in behandeling zijn, hebben vaak meerdere problematieken zoals gedragsproblemen en hebben vaak een justitiële achtergrond. Vast en Verder heeft een overeenkomstig doel als Woonstart (zelfstandig wonen) maar kunnen intensievere begeleiding bieden (Leger des Heils, Maatschappelijk Centrum rotterdam e.o., 2008)
- Pameijer: Werkt met jongeren met een (licht) verstandelijke handicap, psychosociale of psychische problemen. Zij hebben verschillende woonvormen in omgeving Rotterdam. Bij Stichting Pameijer wordt gekeken welke vorm van hulpverlening het best bij deze jongeren aansluit: Wonen in een (kleine) groep of Individueel begeleid wonen. Dit is per jongere verschillend. (Pameijer, Wie anders Pameijer, 2014) (Pameijer, Diensten, 2014).
- LDH Kreekpad: Een afdeling van het Leger des Heils. Dit is een woonvorm voor licht verstandelijk gehandicapten met verslavingsproblematiek die dak- en thuisloos zijn (Leger des Heils, Maatschappelijk Centrum Rotterdam e.o., 2008).

Naast deze drie instellingen zijn er nog een 15-tal instellingen waar Woonstart veel mee samenwerkt. Deze worden echter verder niet genoemd in dit onderzoek, maar zijn voor de volledigheid van de informatie wel opgenomen in de bijlage.

2.7 KNELPUNTEN HULPVERLENING

In de hulpverlening aan jongeren van 18-23 jaar zijn er een aantal knelpunten:

- Er zijn jongeren die qua leeftijd wel volwassen zijn, maar dit psychisch nog niet zijn
- De wereld is complex en de weg naar zelfstandigheid is moeilijk
- Gebrek aan ondersteuning en begeleiding vanuit de thuissituatie/omgeving
- Tekort aan adequaat hulpaanbod
- Gebrek aan de juiste expertise met betrekking tot deze groep van 18-23 die net tussen de Jeugdzorg en de volwassenenzorg invalt
- Het vrijwillige kader van de hulpverlening bij 18+
- Slechte aansluiting tussen jeugd- en volwassenenzorg
- Onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en financiën
- Tekort aan adequaat hulpaanbod

Er is een beperkt hulpaanbod voor jongeren tussen 18 en 23 jaar. Uit het onderzoek van Verwey-Jonker blijkt dat deze groep jongeren behoefte heeft aan lichte zorg, iets wat bij volwassenenzorg niet gegeven wordt. Hierdoor krijgen deze jongeren vaak te zware zorg. Verlenging in de jeugdzorg is alleen mogelijk wanneer de zorg gestart is voor hun 18de jaar. Dit is wettelijk bepaald in de Wet op Jeugdzorg.

Wanneer de jongere niet op tijd aangemeld is voor de Jeugdzorg, betekent dat dat de jongere onder de volwassenenzorg zal vallen. Ook zijn de wachtlijsten voor zelfstandigheidstrainingen, begeleid wonen of kamertrainingen erg lang, waardoor de jongeren al weg zijn voor er een plek voor hen is.

Daarnaast krijgen sommige jongeren te lang zorg die niet passend is. Doordat de wachtlijsten zo lang zijn, worden de jongeren doorgestuurd naar de volwassenenzorg, waar ze te zware en niet juiste zorg krijgen.

Verlenging in de jeugdzorg is alleen mogelijk wanneer de zorg gestart is voor het 18de jaar. Er zijn weinig zelfstandigheidstrainingen voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar. Hierdoor beginnen jongeren op hun 16de jaar al aan deze trainingen, terwijl ze hier qua ontwikkelingsniveau nog niet aan toe zijn. Binnen de volwassenenzorg is er geen aanbod wat zich richt op zelfstandigheidstraining.

Door het tekort aan adequaat hulpaanbod sorteren instellingen jongeren van 16/17 jaar voor richting de volwassenenzorg. Ze krijgen door hun leeftijd geen Jeugdzorg-indicatie meer. Ook blijkt uit het eerder genoemde onderzoek dat 70% van de zorginstellingen jongeren die ouder zijn dan 18 jaar en wél in aanmerking komen voor verlenging in de Jeugdzorg, deze jongeren níét naar Bureau Jeugdzorg doorstuurt.

Daarnaast is er een gebrek aan expertise voor de doelgroep van 18 tot 23 jaar. De volwassenenzorg heeft moeite met het bereiken van de jongeren en kunnen geen orthopedisch klimaat bieden. De volwassenenzorg gaat ervan uit dat de cliënt zelf om hulp vraagt. Dit is niet het geval bij de jongeren. Doordat zij vaak al eerder in de hulpverlening hebben gezeten zijn ze vaak niet meer gemotiveerd om hulp te vragen. Daarnaast werkt de volwassenenzorg weinig outreachend en heeft vaak geen inloop uur voor jongeren beschikbaar. Ook de Jeugdzorg bevindt zich in een positie waarbij de hulp die zij bieden (tot 18 jaar) niet voldoende aansluit bij de jongvolwassenen.

Wanneer de jongeren 18 jaar zijn, zijn ze volwassen. Dit houdt in dat ze hun eigen keuzen mogen, en zelfs moeten maken. Zij moeten zelf aangeven of zij gebruik willen maken van zorg, en welke zorg (verlengde jeugdzorg of volwassenzorg). Als de jongeren hier geen zin in hebben, of dit zelf niet goed kunnen inschatten betekent dat dus dat de jongeren niet de juiste zorg krijgen die ze nodig hebben.

Bij sommige instellingen is er een slechte aansluiting tussen de jeugd- en volwassenzorg. De 'warme' overdracht, de overdracht die wordt gedaan tussen hulpverleners wanneer een jongere van de jeugd- naar de volwassenzorg gaat, verloopt niet goed. Dit kan te maken hebben met verschillende factoren:

- De tijd van de hulpverleners is beperkt
- De informatieoverdracht is onvoldoende omwille van privacy
- De jongere geeft niet duidelijk het probleem aan
- Niemand voelt zich verantwoordelijk om tijdens de overdracht er voor te zorgen dat de juiste hulp geboden wordt

Door dat gebrek aan het gevoel van verantwoordelijkheid ontstaat er onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en financiën. Vaak is het niet duidelijk wie initiatief neemt in het oppakken van belangrijke zaken zoals de eerder genoemde overdracht, informatieverstrekking, zorg regelen, ed. Op dit moment is er te weinig samenwerking tussen de verschillende zorginstellingen (provinciaal gefinancierde jeugdzorg, gemeentelijke instellingen en AWBZ-gefinancierde zorg). Die instellingen denkt te veel in eigen sectoren in plaats van samen te werken. Dit zorgt ervoor dat de juiste steun en begeleiding niet voldoende gewaarborgd is voor jongeren vanaf 18 jaar.

Ook is het vaak niet duidelijk welke instantie verantwoordelijk is voor de financiering van een bepaalde 18+'er. De instanties wijzen naar elkaar, waardoor er of niets gebeurt, of het heel lang duurt voor er iets gebeurt (Rijkschroef, Steketee, & Vandenbroucke, 2010).

2.8 VISIE OP HULPVERLENING VAN STICHTING TIMON

Als de jongere niet meer thuis kan wonen en niet kan terugvallen op het eigen netwerk, biedt Timon tijdelijke vervangende sociale netwerken: laagdrempelige, kleinschalige voorzieningen die deel uitmaken van de sociale infrastructuur in wijken en steden. Het zijn bij uitstek de vrijwilligers die samen met jongeren werken aan 'herstel van het gewone leven' (ter Horst, 2006).

2.9 HULPVERLENINGSPLANNEN

De Woonstart-hulpverleners zien altijd kansen en oplossingen. Hun vraag gestuurde, gespecialiseerde hulp sluit daar op aan. Wanneer Woonstart bij jongeren en hun gezin betrokken wordt, is dat tijdelijk en gericht op versterking van hun eigen mogelijkheden en kracht. De jongere en het gezin formuleren zoveel mogelijk de eigen hulpvraag en begeleidingsdoelen en schrijven mee aan het hulpverleningsplan. Hulp thuis staat voorop. Wanneer mogelijk, wordt er een beroep gedaan op het netwerk van de jongere. Wanneer zorg in de thuissituatie niet mogelijk is, zoeken we oplossingen zoveel mogelijk in de nabije omgeving, zodat de jongere met zijn leven kan doorgaan - op de eigen school of werkplek. (Stichting Timon, 2013)

2.10 ZELFREDZAAMHEID-MATRIX

Zelfredzaamheid is niet *'alleenredzaamheid'*. Om een acceptabel niveau van functioneren te behouden of te bereiken kan, of moet, je gebruik maken van de vaardigheden, expertise, middelen en mogelijkheden van anderen. 'Anderen' zijn bijvoorbeeld familie en vrienden, maar ook hulpverleners kunnen helpen in het behouden of bereiken van een acceptabel niveau van functioneren. Met de Zelfredzaamheid-Matrix meet je hoe zelfredzaam iemand is. Alle gegevens over het functioneren van een persoon druk je op de Zelfredzaamheid-Matrix uit in een oordeel over de mate van zelfredzaamheid van die persoon op dat moment. (Lauriks S. , et al., 2013)

2.11 METHODIEK

'Timon heeft in 2013 de Wrap Around Care methodiek geïmplementeerd bij Woonstart, Begeleid Wonen in Rotterdam. Medewerkers zijn getraind en er zijn werkgroepen gestart rondom de thematiek van Wrap Around Care. Het doel is om de jongeren met meervoudige problematiek meer regie te geven over hun eigen leven. De jongere wordt gestimuleerd om een nauwere samenwerking te realiseren met het eigen sociale en professionele netwerk dat om hem of haar heen staat. Sinds 2013 wordt het sociale netwerk bij aanvang betrokken bij de begeleiding. Daarnaast wordt er bij Begeleid Wonen in Rotterdam intensiever gebruik gemaakt van vrijwilligers in de vorm van een maatje. Timon kent diverse vormen van maatjes zoals:

- een 'vrijtijdsmaatje'
- een 'studiemaatje'
- een 'maatje bij uitstroom'

De mogelijkheid om beroep te doen op een maatje wordt actief bij de jongeren bekend gemaakt. Een jongere kan zelf aangeven of hij een maatje wenst en zo ja, welke steun hij bij het maatje zoekt.

Sinds 2013 is er één medewerker aangesteld die in het bijzonder is toegerust voor ondersteuning bij schulden en financiën. Veel thuisloze jongeren hebben financiële schulden en hebben ondersteuning nodig bij het op orde brengen van hun financiële huishouding. Daarnaast is Timon gestart bij Begeleid Wonen in Rotterdam met het project Volgzorg, in het kader van het veertien maands-traject wat de Contractgroep Maatschappelijke Opvang (MO) heeft afgesloten met Wethouder Florijn. Timon is convenantpartner van de contractgroep MO. Jongeren worden gemonitord na uitstroom met als doel: voorkomen van terugval. Daarnaast werken we nauw samen met Bureau Tino dat sporttrajecten biedt aan jongeren. De implementatie van de visie van Wrap Around Care maakt dat de hulpverlening aan jongeren minder versnipperd is. De jongeren leren gebruik te maken van de voorzieningen, zoals onder meer de sociale dienst, UWV, schuldhulpverlening die al aanwezig zijn in de stad of gemeente waarvan ze volgens het woonplaatsbeginsel deel van uit maken. Er is een betere afstemming gerealiseerd met het sociaal netwerk en ketenpartners. Alle betrokkenen worden zoveel mogelijk bij aanvang uitgenodigd voor een netwerkgesprek. De inzet van maatjes draagt bij aan blijvend informeel contact met de jongeren ook nadat de hulpverlening is gestopt. Het is een vorm van terugvalpreventie, net als het project Volgzorg. De sporttrajecten dragen bij aan de ontwikkeling van een positief zelfbeeld bij de jongeren.

De jongeren die uitstromen zijn beter toegerust om te participeren in de samenleving. De inzet is op voorkomen van afglijden. Doel is jongeren te begeleiden richting het behalen van hun

startkwalificaties. Timon zet actief in op het werven van stageplekken en zowel professionals als vrijwilligers begeleiden de jongeren bij het vinden van een baan.’ (Stichting Timon, 2013)

2.12 HULPVERLENINGSAANBOD WOONSTART

Het traject dat Woonstart aanbiedt bestaat uit 7 fasen, waarvan fase 0 los gezien wordt van de overige 6. Het hele traject duurt ongeveer 1,5 jaar, met uitzonderingen daargelaten.

Fase

0. De jongere meldt zich aan en de problematiek wordt in kaart gebracht (± 6 weken).
1. Competentie analyse wordt gemaakt *met* de jongeren aan de hand van het hulpverleningsplan (± 4,5 maanden).
2. Verwerven van nieuwe vaardigheden om de zelfregie van de jongere te vergroten (± 3 maanden).
3. Verder gaan met het verwerven van nieuwe vaardigheden en competenties. Daarnaast worden competenties getraind die complexere, of een combinatie van vaardigheden, vragen. De jongere wordt begeleid bij het toepassen van die vaardigheden. Meer zelfstandigheid wordt gevraagd (±3 maanden).
4. De jongere wordt voorbereid op uitstroom naar zelfstandig wonen (± 3 maanden).
5. De jongere woont zelfstandig in eigen woning. De begeleider heeft een coachende functie. Het contact neemt geleidelijk af (± 4,5 maanden).
6. Nazorg. De jongere kan tot 2 jaar na de hulpverlening worden benaderd. Er wordt gekeken of de jongere voldoende zelfredzaam is.

2.13 SAMENVATTING

In dit hoofdstuk zijn de kernbegrippen ontwikkelingstaken adolescentie, psychische problemen, laag intelligentie quotiënt, verslaving, knelpunten in hulpverlening, hulpverleningsaanbod Woonstart, Zelfredzaamheid-Matrix, doorverwijzen, methodiek, hulpverleningsplannen en visie op hulpverlening uitgelegd.

HOOFDSTUK 3 OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

3.1 INLEIDEND

In dit gedeelte van het verslag wordt beschreven hoe het onderzoek is opgezet en uitgevoerd. Voor het verrichten van het onderzoek moesten de onderzoekers keuzes maken voor de onderzoeksmethoden.

Het onderzoek heeft er globaal als volgt uitgezien:

- Voorbereidend literatuur onderzoek
- Verzamelen bestaande gegevens
- Analyseren bestaande gegevens met behulp van schema's
- Schrijven van conclusies aan de hand van analyses
- Stellingen voorleggen aan Woonstart-hulpverleners
- Verdiepend literatuur onderzoek
- Peer-debriefing
- Aanbevelingen schrijven

Er wordt in dit hoofdstuk uitgelegd waarom er voor literatuuronderzoek en het gebruik van bestaande gegevens is gekozen. In dit hoofdstuk worden de gemaakte keuzes toegelicht en worden de voor- en nadelen van deze keuzes behandeld.

3.2 KEUZE VAN DE ONDERZOEKSEENHEDEN

In het onderzoek is er getracht twee groepen van veertig ex-Woonstart-jongeren te onderzoeken. Ex-Woonstart-jongeren zijn jongeren in de leeftijd van 18 tot en met 23 jaar, woonachtig in Rotterdam zonder vast woonadres en op verschillende gebieden problemen ondervinden. De onderzoekers onderzoeken veertig ex-Woonstart-jongeren met een positief afgerond traject en veertig die vroegtijdig het hulpverleningstraject hebben verlaten. De onderzoekers hebben in overleg met de instelling ervoor gekozen om twee verschillende groepen te onderzoeken, zodat we de positief-afgeronde en negatief-afgeronde met elkaar kunnen vergelijken. Er is bewust gekozen voor jongeren die het traject al hebben afgerond, zodat er op die manier onderzoek gedaan kan worden naar de werkelijke redenen van afronding. Er is voor gekozen om veertig jongeren te onderzoeken omdat dit qua tijdsplanning een haalbaar aantal leek.

Voorafgaand aan het onderzoek leek het aantal te onderzoeken ex-Woonstart-jongeren reëel, maar gaandeweg bleek de onvolledigheid van de bestaande gegevens. Door de onvolledigheid van de gegevens ontstond de noodzaak om de eerste groep te verkleinen. Er is besloten om de tweede groep niet uit te breiden, daar dit niet in het beschikbare tijdsbestek paste. Hierdoor kwam het aantal geanalyseerde hulpverleningsplannen van Woonstart-jongeren die het traject af hebben gerond, op 20. Omdat de groep Woonstart-jongeren die het traject vroegtijdig hebben afgerond, groter was, is besloten niet al deze gegevens te gebruiken. Zo ontstonden er twee groepen van 20 jongeren; 20 jongeren die het traject volgens plan afgerond hebben en 20 jongeren die het hulpverleningstraject vroegtijdig hebben beëindigd.

De ex-Woonstart-jongeren in de tweede groep zijn steekproefsgewijs gekozen. Uit de lijst 'afgeronde cliënten' is er willekeurig een veertigtal namen gekozen. Daarna is er bij elke jongere gekeken naar de aanwezigheid van een Zelfredzaamheid-Matrix en een hulpverleningsplan. Wanneer een van deze bronnen niet aanwezig was, werd er willekeurig een nieuwe jongere gekozen. Hierdoor kan er toch antwoord gegeven worden op de deelvragen.

3.3 BESCHRIJVING EN VERANTWOORDING VAN DE DATAVERZAMELINGSMETHODEN

Er is gekozen voor onderzoek naar bestaande bronnen, nota bene Zelfredzaamheid-Matrix, ingevuld door de hulpverlener aan het begin en aan het einde van de hulpverlening, en de hulpverleningsplannen die ingevuld zijn door de hulpverlener. Deze keuze is gemaakt naar aanleiding van advies van de opdrachtgever. De opdrachtgever heeft het als niet haalbaar beoordeeld om ex-Woonstart-jongeren te interviewen. De opdrachtgever is er namelijk van overtuigd dat het niet realiseerbaar is om de ex-Woonstart-jongeren bijeen te krijgen om deze interviews af te nemen, daar de hulpverleners zélf al moeizaam in contact kunnen blijven tijdens de hulpverlening.

De data is gecategoriseerd op de lengte van de hulpverlening, geslacht, de hulpverlener, het aantal gesprekken, alcohol- en drugsgebruik, dagbesteding/ schoolverleden, schulden, netwerk, achtergrond en het IQ. Uiteindelijk is het besluit genomen om niet al deze gegevens mee te nemen in de analyse, omdat dit niet paste in het geplande tijdspad.

Daarnaast is er gebruik gemaakt van de member-checking-techniek (Baarda, Goede, & Teunissen, 2005) bij de hulpverleners van Woonstart tijdens een vergadering in het kantoor van de hulpverleners. Tijdens deze vergadering is er door middel van een zestal stellingen gepeild naar de meningen van de hulpverleners aangaande de conclusies van het onderzoek. Op deze manier is er gecontroleerd of de doelgroep waar het onderzoek voor wordt geschreven, op eenzelfde lijn zit. Door het gebruik van deze zogenoemde peer-debriefing, wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek groter.

De onderzoekers hebben ervoor gekozen om gebruik te maken van de beschikbare gegevens van Woonstart, dat wil zeggen: de Zelfredzaamheid-Matrixen en de hulpverleningsplannen, omdat dit een specifieke vraag van de instelling is. Het onderzoeken van literatuur lijkt de onderzoekers het meest logische vervolg, omdat ze het onderzoek een theoretisch onderzoek willen laten zijn. De gegevens zijn al een aantal jaren oud, waardoor het moeilijk zou zijn om deze cliënten te achterhalen. Wanneer de onderzoekers dit wel zouden doen, zou het beeld ook vertekend kunnen zijn omdat de cliënten inmiddels al een aantal jaar verder zijn. Dit zou kunnen betekenen dat de herinneringen aan de achterliggende periode minder scherp kunnen zijn. Woonstart heeft inmiddels aan ongeveer 250 cliënten hulp geboden, al deze cliënten interviewen is niet mogelijk binnen het besproken tijdsbestek.

3.4 MATERIAAL VERZAMELEN

De bestaande gegevens zijn vanuit het huis van de onderzoeker geanalyseerd via internet. De vragenlijsten en de Zelfredzaamheid-Matrix zijn reeds ingevuld, waardoor contact met ex-Woonstart-jongeren niet van toepassing is. De geanalyseerde gegevens zijn anoniem verwerkt in het onderzoek.

De peer-debriefing vond plaats in het kantoor van Woonstart. De onderzoekers kwamen na aanvang van de vergadering van de hulpverleners binnen, waardoor zij de hulpverleners het gevoel trachtten te geven op bezoek te komen. Doordat de onderzoekers op bezoek waren bij de Woonstart-hulpverleners in hun natuurlijke omgeving, verstoorde zij de situatie nihil. De onderzoekers mengden zich niet in het gesprek van de hulpverleners, zij hielden zich nagenoeg afzijdig. De onderzoekers namen het initiatief in het aanbieden van de stellingen, maar namen hierin niet het woord.

3.5 REGISTRATIE, VERWERKING EN PREPARATIE VAN DE GEGEVENS

De bestaande gegevens die geanalyseerd zijn voor het onderzoek, bestaan uit hulpverleningsplannen en Zelfredzaamheid-Matrixen van ex-Woonstart-jongeren. Deze hulpverleningsplannen zijn beschikbaar wanneer er gebruik gemaakt wordt van een computer van Stichting Timon. Om toegang tot deze gegevens te krijgen, zijn de benodigde privacy-verklaringen ondertekend. Deze gegevens hebben de onderzoekers geanalyseerd en direct verwerkt in een document op de computer. De Zelfredzaamheid-Matrixen zijn oproepbaar via internet. Ook voor deze gegevens zijn de nodige privacy-papieren ingevuld.

- De gegevens vanuit de Zelfredzaamheid-Matrix werd geanalyseerd en ter plekke verwerkt in een document op de computer.
- De vragen over algemene informatie over de organisatie werden gesteld via de e-mail aan de begeleider van het onderzoek vanuit Woonstart.
- De discussie met de hulpverleners van Woonstart hebben de onderzoekers met een voicerecorder opgenomen en uitgewerkt op de computer.
- Per ex-Woonstart-jongere zijn de gegevens uit de Zelfredzaamheid-Matrix en het hulpverleningsplan in een tabel ingevoerd. De Zelfredzaamheid-Matrix is ingevuld op het gebied van de volgende levensgebieden: inkomen, dagbesteding, huisvesting, gezinsrelaties, geestelijke gezondheid, fysieke gezondheid, verslaving, Algemene Dagelijkse Vaardigheden, sociaal netwerk, maatschappelijke participatie en justitie. (Lauriks S. , Buster, De Wit, & Tigchelaar, 2010) Beschrijving en verantwoording van de analysebeslissingen

Bij het analyseren van de gegevens is gekozen om op woordniveau te analyseren. Hier is voor gekozen omdat er op die manier duidelijk wordt wat de precieze redenen zijn dat een Woonstart-jongere stopt met het hulpverleningstraject.

3.6 BETROUWBAARHEID EN GELDIGHEID

Nadat de gegevens geanalyseerd zijn, zijn de conclusies die hieruit voortvloeiden omgezet in stellingen. Deze stellingen zijn voorgelegd aan de hulpverleners van Woonstart. Aan de hand van deze stellingen hebben de hulpverleners van Woonstart gediscussieerd. Deze discussie is opgenomen met een voicerecorder. Tijdens de discussie werd er genotuleerd en na elke discussie over een stelling werd er een concluderende zin voorgelegd aan de hulpverleners, die zij goedkeurden.

Er is getracht om ditzelfde principe, stellingen voorleggen en hieruit een conclusie trekken, ook bij de ex-Woonstart-jongere toe te passen. Dit bleek niet mogelijk daar de hulpverleners van Woonstart zelf moeite hebben om in contact te blijven met de jongeren. Deze poging was niet haalbaar binnen ons onderzoek, en werd ons sterk afgeraden door Woonstart. Zo is er op deze manier getracht om

het principe van triangulatie (Baarda, Goede, & Teunissen, 2005) toe te passen, maar dit bleek niet volledig haalbaar doordat het niet mogelijk was om de Woonstart-jongeren te interviewen.

De hulpverleningsplannen zijn erg uitgebreid. Omdat er vanuit Woonstart werd verwacht dat er een link zou zijn tussen een verslaving, psychische problemen of een laag IQ en het vroegtijdig afbreken van het hulpverleningstraject, hebben de onderzoekers deze gebieden onderscheiden in het onderzoek. Daarnaast is ervoor gekozen om ook de leeftijd, de duur van het traject, de hulpverlener, de hulpverleningsgeschiedenis, de familiesamenstelling, de dagbesteding en het vervolg van de hulpverlening te noteren in een tabel. De onderzoekers hebben hiervoor gekozen omdat ze niet per definitie overtuigd waren van dezelfde verwachting als Woonstart.

De resultaten van de Zelfredzaamheid-Matrix en de gegevens van de hulpverleningsplannen zijn vergeleken met elkaar zodat de deelvragen en de hoofdvraag beantwoord konden worden.

De resultaten van dit onderzoek komen voort uit literatuuronderzoek en analyse op basis van bestaand materiaal van Woonstart. Alvorens er met het onderzoek gestart was, leek deze keuze het meest logisch doordat dit het minst tijdrovend en meest betrouwbaar zou zijn.

3.7 SAMENVATTING

In dit hoofdstuk hebben de onderzoekers de keuzes van de onderzoekseenheden uitgelegd. Daarnaast worden de dataverzamelingsmethoden beschreven en verantwoord. De onderzoekers hebben in dit hoofdstuk uitgelegd hoe het materiaal verzameld en verwerkt is.

De onderzoekers hebben uiteengezet dat de geanalyseerde gegevens betrouwbaar zijn. Dit hoofdstuk laat duidelijk zien hoe de onderzoekers te werk zijn gegaan, en hoe de verkregen gegevens geanalyseerd zijn.

HOOFDSTUK 4 RESULTATEN

4.1 INLEIDEND

In dit hoofdstuk worden de verschillende deelvragen uiteengezet. Aan de hand van literatuur- en dataonderzoek worden de vragen beantwoord en verklaringen gegeven. De drie deelvragen leiden tot een antwoord op de hoofdvraag. Aan het eind van dit hoofdstuk wordt de hoofdvraag behandeld.

4.2 DEELVRAAG 1: WAT ZIJN DE GEGEVEN REDENEN VOOR HET BEËINDIGEN VAN DE HULPVERLENING?

Het analyseren van de bestaande gegevens van Woonstart gaf ons een aantal in het opvallende resultaten op de bovenstaande vraag. Sommige redenen zijn meer voor de hand liggend dan andere en in dit hoofdstuk willen we deze redenen uiteenzetten en verklaren.

Om de vraag ‘Wat zijn de gegeven redenen voor het beëindigen van de hulpverlening?’ te beantwoorden zijn de hulpverleningsplannen van twintig ex-Woonstart-jongeren onderzocht. In deze hulpverleningsplannen worden verschillende redenen gegeven voor het beëindigen van de hulpverlening. Dit varieert per cliënt, maar er zijn zes redenen die herhaaldelijk voorkomen en die hieronder besproken zullen worden. Dit betekent niet dat er geen andere redenen mogelijk zijn, noch dat deze resultaten garantie kunnen bieden in de toekomst.

De jongere wordt doorverwezen naar andere zorg

Er zijn dertien van de veertig onderzochte jongeren doorverwezen naar andere zorg. Dit zijn verschillende soorten instellingen. Jongeren worden doorgestuurd naar andere instellingen, wanneer ze vanwege hun (complexe) problemen niet op de juiste plek zijn bij Woonstart.

Sommige van hen worden doorverwezen naar Vast en Verder (Jongleren) van het Leger des Heils. Daarnaast zijn er ook jongeren die doorverwezen worden naar Stichting Pameijer of naar LDH Kreekpad.

De jongere is niet begeleidbaar

Ook zijn er veel jongeren waarbij het contact niet meer mogelijk is. Dit kan verschillende redenen hebben. Er zijn gevallen bekend waarbij de jongere, op de dag dat het traject begint, of tijdens het traject, in detentie wordt gesteld. Dit zorgt ervoor dat er geen contact meer mogelijk is, waardoor de jongere niet begeleidbaar is en het traject vroegtijdig afgebroken wordt.

Van elf van de veertig onderzochte jongeren staat expliciet vermeld dat zij hun afspraken niet na komen. Voorbeelden van deze afspraken zijn; het betalen van de huur, telefonisch bereikbaar zijn of verschijnen op afspraken. Wanneer een jongere geen geld heeft, is het logisch dat hij zijn huur niet kan betalen. De reden voor telefonische onbereikbaarheid of onbetrouwbaarheid in de afspraken zijn bij de hulpverleners niet bekend. De pogingen van de hulpverlener om in contact te komen lopen vaak op niets uit. Wanneer er, na op verschillende manieren en vele pogingen om contact te zoeken met deze jongere, geen contact mogelijk blijkt, is dat een reden voor de hulpverlener om het hulpverleningstraject te beëindigen. De samenwerking wordt dan vanuit de jongere geblokkeerd en de hulpverlening wordt in dat geval vanuit de kant van de hulpverlener eenzijdig beëindigd.

De jongere verhuist

De onderzoekers zien regelmatig terug dat wanneer een jongere verhuist naar een andere stad, gaat samenwonen of in een andere woning (binnen Timon) gaat wonen, er geen contact meer te krijgen is met deze jongere. Dit geldt voor zes van de veertig onderzochte jongeren.

Het traject voldoet niet aan de verwachtingen van de jongere

Sommige jongeren gaan verhuizen en stoppen vroegtijdig met het traject, omdat de kamer en/of de huisgenoten niet aan de verwachtingen voldoen. Dit is van toepassing op 6 van de 40 jongeren.

Ook hebben de onderzoekers terug gezien dat er geen tot weinig contact mogelijk is met de jongere, nadat er gewisseld is in de begeleiding. Waarom een wissel in de begeleiding een reden is tot het verbreken van het contact is onbekend, doordat er geen contact meer is met die jongeren. Daarentegen is soms ook het tegenovergestelde het geval; dat de begeleiding veel beter gaat wanneer de begeleiding is gewisseld.

De jongere is niet volledig gemotiveerd

Bij de intake van de jongeren wordt gevraagd naar de motivatie van de jongeren. De jongere kan alleen bij Woonstart beginnen wanneer hij of zij zegt gemotiveerd te zijn. Deze motivatie wordt getest door een hulpverlener door het stellen van vragen. Echter is het lastig om vast te stellen dat de jongere de waarheid spreekt. Tijdens het traject lijken verschillende jongeren ervan overtuigd te zijn dat zij geen hulpverlening (meer) nodig hebben of geen hulpverlening willen of niet aan hulpverlening toe zijn. Dat is van toepassing op zes van de veertig onderzochte jongeren. Dit kan zijn doordat ze bij iemand anders kunnen wonen, of doordat ze vinden dat het toch niet zo slecht gaat als dat ze in eerste instantie dachten. Dit is dan voor hen een reden om te stoppen met het traject. Dit kan aan het begin van het traject zijn, maar ook halverwege of wanneer het geplande einde al bijna in zicht is.

De jongere is in verwachting

Er zijn meisjes die tijdens of voor het traject in verwachting raken. Sommige meisjes stappen over naar het tiener moeder-traject. Er zijn ook meisjes die gaan verhuizen vanwege hun zwangerschap, en daarmee uit het zicht van Woonstart verdwijnen. Zij kiezen er bijvoorbeeld voor om bij hun vriend of familie te gaan wonen. Van de onderzochte jongeren zijn er drie meisjes tijdens het project zwanger geraakt en hebben zij besloten om uit het traject te stappen.

In de hulpverleningsplannen kwamen deze redenen het meeste voor:

- De jongere wordt doorverwezen naar andere zorg
- De jongere is niet begeleidbaar
- De jongere verhuist
- Het traject voldoet niet aan de verwachtingen van de jongere
- De jongere is niet volledig gemotiveerd
- De jongere is in verwachting

In de volgende deelvragen worden deze redenen behandeld.

4.3 DEELVRAAG 2: WELKE FACTOREN LIJKEN VANUIT DE ZELFREDZAAMHEID-MATRIX EN HET HULPVERLENINGSPLAN, INVLOED TE HEBBEN OP HET VROEGTIJDIG BEÏNDIGEN VAN HET HULPVERLENINGSTRAJECT?

Woonstart wil weten of het mogelijk is om aan het begin van het traject van een cliënt te zien is of het hulpverleningstraject positief beëindigd gaat worden. Dit is onderzocht door de nulmeting van de Zelfredzaamheid-Matrix te analyseren. Er zijn twintig Zelfredzaamheid-Matrixen geanalyseerd door deze met elkaar te vergelijken. Er zijn totaal veertig jongeren onderzocht; 20 uitgevallen jongeren en 20 niet-uitgevallen jongeren. Er is van elk leefgebied het gemiddelde berekend op basis van de nulmetingen.

Leefgebieden	Uitgevallen jongeren	Niet-uitgevallen jongeren
Financiën	2.55	2.45
Dagbesteding	2.8	3.25
Huisvesting	2.3	2.1
Huiselijke relaties	2.8	2.65
Geestelijke gezondheid	2.75	2.8
Lichamelijke gezondheid	4.55	4.55
Verslaving	4.05	4.6
Activiteiten dagelijks leven	3.25	3.45
Sociaal netwerk	2.95	2.8
Maatschappelijke participatie	3.1	2.9
Justitie	4.7	4.7

Gemiddelden nulmeting Zelfredzaamheid-Matrix 1

De uitgevallen jongeren hebben op vijf van de elf leefgebieden een hoger gemiddelde gescoord dan de niet-uitgevallen jongeren (Financiën, Huisvesting, Huiselijke relaties, Sociaal netwerk en Maatschappelijke participatie), en op twee van de elf gebieden gelijk (Lichamelijke gezondheid en Justitie). Er zijn vier gebieden waarop de uitgevallen lager hebben gescoord (Dagbesteding, Geestelijke gezondheid, Verslaving, en Activiteiten dagelijks leven). De verschillen zijn dusdanig klein dat de onderzoekers van mening zijn dat deze gebieden niet als 'risico-leefgebieden' gezien kunnen worden.

Dit laat ons zien dat de hulpverleners van Woonstart, op het gebied van de Zelfredzaamheid-Matrix, niet aan het begin van het traject kunnen zien of de jongeren uit zullen gaan vallen of niet.

Wat de onderzoekers vanuit de hulpverleningsplannen zien is dat beide groepen, de vroegtijdig afgebroken trajecten en de positief afgeronde trajecten, weinig tot geen contact hebben met ouders. Op het gebied van vader, is daar weinig verschil in te zien. Wat opvalt in de hulpverleningsplannen is dat de groep positief afgeronde jongeren wel allemaal contact hebben met moeder. Doordat de onderzoekers geen contact hebben gehad met de cliënten zelf, kan niet met zekerheid gezegd worden dat zij steun ervaren hebben aan het contact dat zij met hun moeder hebben (gehad). Wel vinden de onderzoekers het opvallend dat dit per groep zo verschilt, en gaan er daarom vanuit dat de jongeren steun hebben ervaren aan het contact dat zij met hun moeder hadden tijdens hun traject.

Die jongeren lijken een vorm van sociaal netwerk te hebben wat hun steunt. Dit sluit aan bij wat Theodoor Hector Laurent Compernelle in zijn boek 'Stress, vriend en vijand' zegt. Hij zegt het volgende: 'Een goed steunend, sociaal netwerk is de belangrijkste veerkrachtige factor. Dat betekent ook dat wanneer het sociale netwerk bepaalde factoren ondermijnt of beperkt dit een negatieve uitwerking heeft op de psychische en lichamelijke gezondheid.' (Compernelle, 2006). Wanneer een jongere dit niet heeft, heeft hij ook die 'veerkrachtige factor' niet.

Uit de statistieken over jongeren in Nederland in de periode tussen 2010-2011 blijkt dat eenentachtig procent van jongeren in de leeftijd van vijftien tot vierentwintig jaar één keer per week contact heeft met familie, vijftien procent heeft één tot drie keer per maand contact met familie en vier procent heeft zelden tot nooit contact met familie. (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2012)

Uit de hulpverleningsplannen blijkt dat de jongeren die volgens plan het traject hebben afgerond, vooral bij die laatste groep van vier procent hoort.

Veel zwervjongeren hebben over het algemeen geen goede relatie met ouders en familie. Ze komen vaak uit een gebroken of probleemgezin waardoor de vertrouwensband beschadigd is. Doordat die jongeren onveilig gehecht zijn, hebben diezelfde jongeren problemen op verschillende gebieden zoals hun zelfbeeld, ontwikkeling van vertrouwen en het vermogen om contacten/relaties aan te gaan. Doordat zij niet goed relaties aan kunnen gaan en die kunnen onderhouden, zijn de relaties die zij wel aangaan vaak tijdelijke- en gebruiksrelaties. Een relatie die hen vooruit helpt, maar waar zij emotioneel niet te veel instoppen. Deze relaties worden gemakkelijk verbroken, waardoor het voor de jongere gemakkelijk is om te stoppen met het traject van Woonstart. Zij zien dat als een tijdelijke- of gebruiksrelatie. Wanneer zij het idee hebben dat het klaar is, of ze er niets meer uithalen, kan dat een reden zijn om te stoppen met het traject.

4.4 DEELVRAAG 3: HOE KUNNEN DE HULPVERLENERS VAN WOONSTART BIJ DE START VAN DE HULPVERLENING VAN TOEKOMSTIGE CLIËNTEN INSCHATTEN OF DEZE CLIËNTEN MOGELIJK ZULLEN GAAN UITVALLEN?

Het onderzoek geeft hierop geen eenduidig antwoord. De jongeren lijken in het begin gemotiveerd voor de hulpverlening, maar hun verwachtingen komen niet altijd overeen met de werkelijkheid. Dit zorgt voor teleurstellingen, waardoor ze minder gemotiveerd raken.

Woonstart verwachtte dat een laag IQ, psychische problemen of een verslaving zou resulteren in het vroegtijdig afbreken van het hulpverleningstraject. Toch komt dit in het onderzoek niet zo sterk naar voren; de gemiddelden van de Zelfredzaamheid-Matrix wijzen dit niet uit. In de hulpverleningsplannen wordt regelmatig niet duidelijk gemaakt waarom het traject is gestopt. Dit is waarschijnlijk ook voor de hulpverleners zelf niet duidelijk. Omdat het contact met de jongeren niet altijd goed loopt, is dit in zulke gevallen ook niet te achterhalen. Hierdoor is het onmogelijk om te stellen dat het vroegtijdige stoppen verband houdt met een laag IQ, psychische problemen of een verslaving. Op het gebied van verslaving scoren de jongeren die vroegtijdig uitgestroomd zijn gemiddeld zelfs 0,55 hoger, wat -als je het zo zwart-wit zou interpreteren- zou betekenen dat een verslaving helpend is. Wat niet logisch is, omdat een verslaving volgens Kentron vaak juist kan resulteren in problemen, bijvoorbeeld: schulden, vereenzaming en/of langdurige problemen. Daarnaast gaat het ook vaak ten koste van gezonde voeding, rust en hygiëne, wat een overvloed aan indirecte gevolgen heeft (Kentron, z.d.). Ook hier kan dus niet uit worden geconcludeerd dat dit te voorspellen is.

Aan de hand van de gevonden redenen voor het beëindigen van het hulpverleningstraject kan er niet worden voorspeld of de jongere zijn hulpverleningstraject eerder beëindigd.

De redenen:

- De jongere wordt doorverwezen naar andere zorg;
- De jongere is niet begeleidbaar;
- De jongere verhuist;
- Het traject voldoet niet aan de verwachtingen van de jongere;
- De jongere is niet volledig gemotiveerd;
- De jongere is in verwachting;

zijn lastig om aan het begin van de hulpverlening al te herkennen. Soms zijn ze nog niet van toepassing, in dat geval is voorspellen onmogelijk. Daarnaast worden sommigen van deze onderwerpen bij een intake ook met de jongere besproken. Dat een jongere uiteindelijk stopt met opgaaf van deze redenen, kan meerdere dingen betekenen. De jongere zou bijvoorbeeld bij de intake niet (helemaal) eerlijk kunnen zijn, of heeft te hoge verwachtingen van Woonstart waardoor een verhuizing verklaarbaar is. Het is wel mogelijk om deze eerlijkheid en verwachtingen te peilen, wanneer de Woonstart-hulpverlener goede vragen stelt. Op die manier is in te schatten of de jongere eerlijk is en zijn verwachtingen reëel zijn.

4.5 HOOFDVRAAG: WAT HEBBEN DE WOONSTART-JONGEREN DIE HET HULPVERLENINGSTRAJECT VROEGTIJDIG VERLATEN, NODIG OM DE HULPVERLENING BIJ WOONSTART AF TE KUNNEN MAKEN?

Deze vraag staat in het teken van het bevorderen van de hulpverlening, door middel van de versterkende factoren die gevonden zijn in de hulpverleningsplannen van Woonstart-jongeren met een positief afgerond traject.

Wanneer er gekeken wordt naar de redenen die genoemd worden voor het vroegtijdig afbreken van het hulpverleningstraject zijn er een aantal redenen die herhaaldelijk voorkomen. Het is mogelijk dat deze redenen helpend zijn bij het verbeteren van de hulpverlening.

Deze redenen zijn:

- De jongere wordt doorverwezen naar andere zorg
- De jongere is niet begeleidbaar
- De jongere verhuist
- Het traject voldoet niet aan de verwachtingen van de jongere
- De jongere is niet volledig gemotiveerd
- De jongere is in verwachting

Deze redenen zijn niet erg eenduidig en duidelijk, waardoor het ondoenlijk is om hieruit specifieke conclusies of aanbevelingen te formuleren. Het is van belang om bij de ex-Woonstart-jongeren na te gaan wat de aanleiding is voor deze redenen. Dit is echter behoorlijk tijdrovend, al dan niet onmogelijk, daar het contact met de ex-Woonstart-jongeren moeilijk te realiseren is.

Aan de hand van de terugkomende redenen kan er wel gespeculeerd worden over helpende acties met betrekking tot de hulpverlening.

Bij de start wordt er aan de jongere verteld dat het hulpverleningstraject 12 maanden duurt. Er zijn bij de afsluiting van het hulpverleningstraject 4 categorieën waarin de hulpverleners van Woonstart de jongere in opdeelt; 'Reden onbekend', 'Vroegtijdig afgebroken', 'Doorverwezen naar andere zorg' en 'Hulpverleningsdoelen behaald'.

In de analyse van de hulpverleningsplannen komt naar voren dat een Woonstartjongere soms pas na een hulpverleningstraject van 24 maanden wordt doorgestuurd. Dit betekent dat de Woonstart jongere niet alle hulpverleningsdoelen heeft behaald, want in dat geval zou hij worden gecategoriseerd in de categorie 'Hulpverleningsdoelen behaald'. Aan het begin van het traject worden doelen gemaakt voor de duur van het traject. Wanneer de doelen dan na 2 keer de lengte van het traject nog niet behaald zijn, is dat geen goed teken. Voor andere jongeren is het wel mogelijk om deze doelen te behalen. Dit lijkt erop te wijzen dat sommige doelen niet haalbaar zijn binnen het tijdsbestek, voor bepaalde jongeren. Wanneer de doelen niet haalbaar zijn voor een jongere binnen het traject, kan dat komen door verschillende redenen. Deze redenen zijn niet onderzocht, maar het niet behalen van doelen kan demotiverend werken. Mensen kunnen hun

onvermogen vaak goed verbloemen, maar uiteindelijk loopt men een keer tegen de lamp en in de tussentijd zijn ze vaak erg ongelukkig. (ter Horst, 2006)

Tijdens het analyseren van de gegevens is het de onderzoekers opgevallen dat bij de ex-Woonstart-jongeren waarvan het traject 'vroegtijdig afgebroken' is, vaak sprake is van een huurschuld bij Woonstart. Wanneer een jongere zijn huur niet betaald, kan dit op den duur een reden worden om vanuit Woonstart het traject met de jongere te beëindigen. Het lijkt erop dat de jongeren die geen schulden hebben, vaker het hulpverleningstraject positief afronden. Dit zou er mee te maken kunnen hebben dat het hebben van schulden stress veroorzaakt. Vanuit de theorie is dit te verklaren met de piramide van Maslow. Om aan zelfontplooiing toe te komen, is een zekere basis nodig. Het hebben van schulden hindert deze basis, omdat deze de dagelijkse behoeften kunnen belemmeren.

Daarnaast kan ook het gevoel van veiligheid aangetast worden door het hebben van schulden. Zo was er een jongere die door openstaande boetes niet in zijn kamer durfde te slapen omdat hij bang was dat hij opgehaald zou worden. In de hulpverleningsplannen wordt ook aangegeven door de jongeren dat schulden stress veroorzaken. Sommige jongeren willen eerst hun financiën op

Figuur 1 - Piramide van Maslow

orde hebben voordat ze aan andere doelen kunnen werken. Daarnaast beginnen sommige jongeren zonder schuld, maar moeten ze het hulpverleningstraject beëindigen met een grote schuld bij Woonstart. Hieruit kun je de conclusie trekken dat het van belang is dat de financiën van de Woonstart-jongere als eerste op orde gemaakt moet worden. Wanneer je een probleem hebt, denk je daar veel aan. Je probeert er een oplossing voor te vinden, of er onder uit te komen. Dit kan leiden tot psychische problemen, zoals concentratieproblemen en zelfs depressie. Ook kan het feit dat een jongere schulden heeft, ervoor zorgen dat de jongere niet goed slaapt. Hierdoor kunnen hallucinaties en waanideeën ontstaan, maar het zorgt er ook voor dat de jongere minder concentratie heeft (gezondheid, 2007). De jongere kan de schuld ervaren als falen. Dit zorgt ervoor dat de jongere zich schaamt voor zijn of haar schuld. Die schaamte kan er voor zorgen dat een jongere prikkelbaar wordt, waardoor eerder ruzie ontstaat met het sociale netwerk. Schaamte kan er ook voor zorgen dat de jongere het sociale netwerk niet betreft bij het oplossen van zijn of schulden. Hierdoor staat de jongere er dan alleen voor, wat de draaglast groter maakt, doordat de jongere dit niet kan delen. Dit komt veel voor bij de jongeren van Woonstart die vaak geen goede relatie hebben met ouders en of familie.

Wanneer het traject niet aan de verwachtingen van de jongere voldoet, kan dit een grote teleurstelling voor de jongere zijn. Een jongere kan op veel verschillende vlakken verwachtingen hebben. Voorbeelden van deze vlakken zijn; het huis, het contact met huisgenoten, het vinden van werk, de dagbesteding en de begeleiding. Wanneer je als mens ernstig teleurgesteld bent, kan dit invloed hebben op je motivatie om iets te ondernemen (ter Horst, 2006). In de analyse zijn teleurstellingen op het gebied van huisgenoten vaker herkend, het leven met huisgenoten valt niet

altijd mee voor de jongeren. Een ruzie in de huiselijke sfeer is ook één van de redenen dat een Woonstart-jongere zijn hulpverleningstraject vroegtijdig afbreekt. Het komt regelmatig voor dat er sprake is van onenigheid tussen de Woonstart-jongeren die samen een woning delen. Er zijn zelfs gevallen bekend waarbij de politie er aan te pas moest komen. Een ruzie in de huishoudelijke sfeer kan een gevoel van onveiligheid geven, zeker wanneer er politie aan te pas moet komen. In een dergelijk geval is het niet ondenkbaar dat een jongere stress ervaart. Zoals in de piramide van Maslow (figuur 1) gezien kan worden, is de behoefte van veiligheid een voorwaarde om tot zelfontplooiing te kunnen komen.

Een van de jongere uit de categorie 'vroegtijdig afgebroken' noemde dat zij het contact met de andere jongeren belangrijk vond. Deze cliënt was bij elke gezamenlijke activiteit aanwezig, maar het contact met de anderen werd minder omdat het gezamenlijke eten niet goed werd georganiseerd. Hieruit kan geconcludeerd worden dat deze vorm van sociale steun belangrijk is voor de jongere.

Ook de relatie met de begeleiding kan als erg steunend worden ervaren. Een jongere noemt bijvoorbeeld dat zij haar begeleiding ziet als 'grote zus' waaraan ze alles kan vragen. Deze bewoording viel op in het hulpverleningsplan, de relatie kan op die manier ook helpend zijn voor de jongere. In een ander geval kwam naar voren dat de hulpverlener het idee had dat hij zelf alles voor een jongere moest regelen en dat de jongere 'achterover ging leunen'. Deze jongere heeft het traject niet positief beëindigd. Gesteld kan worden dat het voor het traject niet helpend is als de begeleider te veel regelt voor een Woonstart-jongere.

Het hulpverleningstraject van Woonstart is volledig vrijwillig. Wanneer een jongere zich aangemeld heeft bij Woonstart, is hij dus in meer of mindere mate gemotiveerd. In het onderzoek komt naar voren dat het regelmatig zo is dat een jongere tijdens het traject minder gemotiveerd raakt. Bij de jongeren uit de categorie 'hulpverleningsdoelen behaald' wordt er soms benoemd dat de jongere sport. Daarnaast is het opvallend dat de Woonstart-jongeren die het hulpverleningstraject positief afronden, vaker een goede dagbesteding hebben en deze beter volhouden. Daarnaast zijn mensen door te sporten, beter bestand tegen stress (Backx, Baarveld, & Voorn, 2009).

De Woonstarthulpverleners gaven aan in de discussie over de stellingen dat zij terug hoorden van de cliënten dat wanneer ze gesport hadden ze zich 'lekkerder in hun vel voelden zitten' en dat de jongeren 'het mooi vinden' dat ze het daadwerkelijk kunnen volhouden (zie bijlage A).

Ook waren er jongeren die, toen de hulpverleners vroegen wat ze nu van het sporten hadden geleerd, aangaven dat ze hadden geleerd door te zetten in het sporten, maar ook in de 'begeleidingsdingen'. Dat het een positief effect heeft. Hier zien we dat de Woonstarthulpverleners in de praktijk zien dat sport goed is voor de jongeren. Hieruit kan opgemaakt worden dat het belangrijk is dat er in de hulpverlening veel aandacht wordt gegeven aan dit aspect. Hieruit kun je concluderen dat wanneer een jongere actief is in sporten of dagbesteding, dit bevorderlijk is voor het hulpverleningstraject.

Vanuit het onderzoek lijkt naar voren te komen dat er regelmatig jongeren zwanger raken. Het komt zelfs voor dat een jongere, na al een abortus gehad te hebben, opnieuw zwanger raakt. Hieruit kan er opgemaakt worden dat de jongere zich niet (genoeg) bewust is van de risico's van onveilige seks, niet op de hoogte zijn van de voorbehoedsmiddelen of het hebben van een kind onderschatten. Omdat de jongeren zelf nog hulp nodig hebben, maar tijdens de hulpverlening zwanger raken, kun je stellen

dat ze ook hulp nodig hebben bij de opvoeding etc. van het kind. Dit lijkt de onderzoekers geen goede start voor het opgroeien van een kind.

4,6 SAMENVATTING

In dit hoofdstuk heeft u de uitwerking van de deelvragen en de hoofdvraag kunnen lezen, zoals stond aangegeven in de Inleiding.

In deelvraag 1 heeft u kunnen lezen dat de meest voorkomende redenen van uitval de volgende redenen zijn:

- De jongere wordt doorverwezen naar andere zorg*
- De jongere is niet begeleidbaar*
- De jongere verhuisd*
- Het traject voldoet niet aan de verwachtingen van de jongere*
- De jongere is niet volledig gemotiveerd*
- De jongere is in verwachting*

In deelvraag 2 heeft u kunnen lezen dat er geen duidelijke factoren te vinden zijn in de Zelfredzaamheid-Matrix en de hulpverleningsplannen die het vroegtijdig uitval van de Woonstart-jongeren uitlegt.

In deelvraag 3 heeft u kunnen lezen dat bovenstaande redenen moeilijk te herkennen zijn aan het begin van het traject. Hierdoor is het niet mogelijk om aan het begin van een traject te zien of een jongere uit gaat vallen of niet.

In de hoofdvraag heeft u kunnen lezen dat bovenstaande redenen dusdanig onduidelijk zijn dat hier geen duidelijke antwoorden op gegeven kunnen worden. Wel zijn er mogelijk helpende acties beschreven.

HOOFDSTUK 5 CONCLUSIES EN DISCUSSIE

5.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk ligt de nadruk op de afronding van het onderzoek. Het onderzoek naar een link tussen de bestaande gegevens en het vroegtijdig afbreken van het hulpverleningstraject leidde tot veel nieuwe vragen. Centraal staat dat de hypothesen niet juist bleken te zijn en dat er verder onderzoek aanbevolen wordt. Ook wordt er in dit hoofdstuk aandacht geschonken aan de discussie omtrent de betrouwbaarheid en volledigheid van het onderzoek.

5.2 BEANTWOORDING VRAGEN:

Deelvraag 1: Wat zijn de gegeven redenen voor het beëindigen van de hulpverlening?

In de hulpverleningsplannen staat niet bij elke jongere vermeld wat de reden is van het beëindigen van de hulpverlening. Bij de jongeren waarvan wel bekend is wat de reden van beëindigen is, waren de volgende redenen veel voorkomend:

- De jongere wordt doorverwezen naar andere zorg
- De jongere is niet begeleidbaar
- De jongere verhuist
- Het traject voldoet niet aan de verwachtingen van de jongere
- De jongere is niet volledig gemotiveerd
- De jongere is in verwachting

Deze redenen kunnen het gevolg zijn van veel verschillende redenen. Deze dieper gelegen redenen onderling erg uiteenlopend.

Deelvraag 2: Welke factoren lijken vanuit de Zelfredzaamheid-Matrix en het hulpverleningsplan, invloed te hebben op het vroegtijdig beëindigen van het hulpverleningstraject?

Vanuit de Zelfredzaamheid-Matrix van de Woonstart-jongeren lijken er geen significante factoren te zijn die invloed hebben op het vroegtijdig beëindigen van het hulpverleningstraject.

In de hulpverleningsplannen is het opvallend dat bij de Woonstart-jongeren die het hulpverleningstraject volgens plan hebben afgerond, het contact met hun moeder wordt genoemd. In de hulpverleningsplannen van de Woonstart-jongeren die hun traject vroegtijdig hebben beëindigd, komt dit minder voor. De invulling van dit contact wordt niet beschreven in de hulpverleningsplannen. Doordat het contact met moeder vaker voorkomt bij de groep jongeren die zijn hulpverleningstraject afmaakt, vermoeden de onderzoekers dat dit een factor is die invloed heeft op het positief afronden van het hulpverleningstraject.

Deelvraag 3: Hoe kunnen de hulpverleners van Woonstart bij de start van de hulpverlening van toekomstige cliënten inschatten of deze cliënten mogelijk zullen gaan uitvallen?

Het onderzoek geeft hierop geen eenduidig antwoord. De jongeren lijken in het begin gemotiveerd voor de hulpverlening, maar hun verwachtingen komen niet altijd overeen met de werkelijkheid. Dit zorgt voor teleurstellingen, waardoor ze minder gemotiveerd raken. De Zelfredzaamheid-Matrix-

score van de Woonstart-jongeren die vroegtijdig uit het hulpverleningstraject stappen, wijken niet significant af van de score van Woonstart-jongeren die hun traject wel positief beëindigen.

Hoofdvraag: Wat hebben de Woonstart-jongeren die het hulpverleningstraject vroegtijdig verlaten, nodig om de hulpverlening bij Woonstart af te kunnen maken?

Op de hoofdvraag is geen eenduidig antwoord gevonden. Doordat de gegevens niet goed te vergelijken zijn, is het onmogelijk om een oorzaak van het vroegtijdig verlaten van de hulpverlening aan te wijzen. Wel zijn er redenen gegeven die ervoor kunnen zorgen dat het traject van een Woonstart-jongere minder voorspoedig loopt. Zoals in het hoofdstuk is uitgelegd, is een goede basis erg van belang. In de hulpverleningsplannen lijken de Woonstart-jongeren vaak moeite te hebben met het 'leggen' van zo'n goede basis. Doordat zij op bepaalde leerdoel- onderdelen niet goed functioneren, gaat dit ten koste van andere leerdoelen. Sporten en succesvol zijn in het handhaven van financiën lijken deze basis te versterken en daarmee de kans te vergroten dat de jongere zijn traject afmaakt. Ook seksuele voorlichting, met name voorlichting over zwangerschap en de gevolgen hiervan, lijken hierin helpend.

5.3 DISCUSSIE

Het is niet volledig gelukt om antwoord te vinden op de oorspronkelijke onderzoeksvragen. Tijdens het onderzoek liepen de onderzoekers tegen de onvolledigheid van de hulpverleningsplannen aan. Binnen de kaders van een hulpverleningsplan was de informatie regelmatig tegenstrijdig of incompleet. De hulpverleners van Woonstart leken niet tot overeenstemming te zijn gekomen over de eisen van beëindiging. Zo sprak de ene hulpverlener van 'hulpverleningsdoelen behaald', terwijl de jongere niet met de hulpverlening is begonnen. De andere hulpverlener begeleidde 24 maanden lang een jongere waarna deze naar een andere zorg werd overgedragen. In het hulpverleningsplan was te lezen dat de jongere heel wat doelen had behaald, maar toch omschreef de hulpverlener het einde als 'doorverwezen naar andere zorg'. Doordat deze criteria zo verschillend waren, nam het onderzoeken van de hulpverleningsplannen meer tijd in beslag dan gepland.

Enkele essentiële onderwerpen ontbraken in de hulpverleningsplannen. Zo is er in de hulpverleningsplannen weinig ruimte voor de hulpverleners om een beschrijving van het netwerk van de jongere in te voegen. De informatie over het netwerk en de steun die daaruit te verwachten is, mag niet ontbreken in de hulpverleningsplannen, omdat het veel kan vertellen over een jongere en de hulpverlener handvatten geeft om aan te sluiten bij de jongeren.

Vanuit Woonstart bestond het vermoeden dat het vroegtijdig afbreken van het hulpverleningstraject in verbinding zou staan met een laag IQ, psychische problemen of een verslaving. In de hulpverleningsplannen werd weinig aandacht geschonken aan deze factoren. Het is mogelijk dat dit te maken heeft met het feit dat Woonstart samenwerkt met andere instanties, maar dit is lastig op te maken uit de hulpverleningsplannen. Vanuit het vooronderzoek leek het logisch dat de verslaving een groot aandeel aan het vroegtijdige afbreken van het traject had. Dit is niet terug te vinden in het hulpverleningsplan, maar wel goed mogelijk. Zo is er bijvoorbeeld wel te vinden dat er een wietplantage op een kamer was ontdekt, waardoor deze jongeren moest stoppen met het traject.

Dit onderzoek biedt een goede basis voor een vervolgonderzoek. Het onderzoek geeft richtlijnen en denkwijzen die bruikbaar kunnen zijn bij onderzoek naar een aantal soortgelijke doelgroepen.

Doordat de hulpverleningsplannen niet helemaal duidelijk waren, is het aantal hulpverleningsplannen laag gebleven. Wanneer er tweemaal zoveel hulpverleningsplannen worden geanalyseerd zouden de uitkomsten kunnen afwijken. Het is mogelijk dat de jongeren die we nu gebruikt hebben voor ons onderzoek geen goede afspiegeling is van de gehele groep jongeren, maar we hebben de jongeren willekeurig uitgekozen, dus dit zou niet mogelijk moeten zijn.

De aanbevelingen die we aanbieden aan Timon kunnen voor verschillende soorten hulpverlening gebruikt worden.

5.4 SAMENVATTING

In dit hoofdstuk zetten de onderzoekers eerst de antwoorden op de deelvragen op een rijtje. In de discussie komt naar voren dat de onderzoekers de vragen niet volledig hebben kunnen beantwoorden, mede dankzij de onvolledigheid of tegenstrijdigheid van de gegevens. Daarnaast had Woonstart aan het begin van het onderzoek de verwachting dat een laag IQ, psychische problemen of een verslaving te maken zou hebben met het vroegtijdig uitvallen van de jongeren. In de hulpverleningsplannen wordt hier weinig aandacht aan besteed, waardoor wij dit niet terug kunnen vinden als zijnde een oorzaak van het vroegtijdig uitvallen.

HOOFDSTUK 6 EVALUATIE (BELEIDS)AANBEVELINGEN EN SUGGESTIES

6.1 INLEIDING

Nu het onderzoek gedaan is, willen we hierop terugkijken. We bespreken de gevonden resultaten en doen aanbevelingen aan de hand hiervan.

6.2 EVALUATIE

Woonstart heeft de onderzoekers gevraagd te onderzoeken of de Woonstart-hulpverleners bij toekomstige Woonstart-jongeren kunnen inschatten of zij vroegtijdig uit het hulpverleningstraject zullen stappen.

Dit hebben de onderzoekers onderzocht door middel van het analyseren van de data uit de Zelfredzaamheid-Matrixen en de hulpverleningsplannen. Tijdens het onderzoek zijn we er achter gekomen dat veel gegevens incompleet waren. Sommigen jongeren waren onvindbaar in het systeem van de Zelfredzaamheid-Matrix, sommige jongeren hadden geen hulpverleningsplan, of een half ingevulde hulpverleningsplan. Hierdoor was het voor ons moeilijk gelijke groepen van afgebroken en niet-afgebroken trajecten te maken. Doordat de lijst die we bij de start van ons onderzoek hebben gekregen, van vroegtijdig afgebroken trajecten, niet volledig was heeft er veel tijd gezeten in jongeren zoeken die niet vroegtijdig uitgevallen zijn. We zijn er achter gekomen, dat die groep erg schaars is.

Het antwoord op deelvraag 1 ‘Wat zijn de gegeven redenen voor het beëindigen van de hulpverlening?’ hebben we deels gevonden. Soms waren de redenen te halen uit de hulpverleningsplannen. Vaak stond er ook ‘reden onbekend’ doordat er dan geen contact meer mogelijk was met de cliënt. Doordat het voor ons onmogelijk was om de cliënten te spreken, hebben we hier geen duidelijke antwoorden op en tasten we op sommige gebieden in het duister.

Op deelvraag 2 ‘Welke factoren lijken vanuit de Zelfredzaamheids-Matrix en het hulpverleningsplan, invloed te hebben op het vroegtijdig beëindigen van het hulpverleningstraject?’ hebben de onderzoekers geen duidelijk antwoord kunnen vinden.

Deelvraag 3 luidde; ‘Hoe kunnen de hulpverleners van Woonstart bij de start van de hulpverlening van toekomstige cliënten inschatten of deze cliënten mogelijk zullen gaan uitvallen?’. Omdat Woonstart wilde weten of de Woonstart-hulpverleners aan het begin van de hulpverlening kunnen zien of de (toekomstige) Woonstart-jongeren uit (kunnen) gaan vallen, hebben de onderzoekers gekeken naar de nulmeting van de Zelfredzaamheid-Matrix. Zoals in deelvraag twee beschreven is, kan vanuit de nulmeting helaas geen conclusie gehaald en geen handvatten gegeven worden op het gebied van inschatting over afbreken van het traject. Ook vanuit de hulpverleningsplannen is er te weinig bekend om aan de Woonstart-hulpverleners te kunnen laten zien op welke factoren de niet-afgebroken trajecten beter hadden gescord dan de afgebroken trajecten.

Op de hoofdvraag: ‘Wat hebben de Woonstart-jongeren die het hulpverleningstraject vroegtijdig verlaten, nodig om de hulpverlening bij Woonstart af te kunnen maken?’ hebben de onderzoekers in meer of mindere mate antwoord kunnen vinden.

Zoals in eerdere hoofdstukken al naar voren kwam, liepen we tegen het feit aan dat de gegevens niet compleet waren. Bij de Zelfredzaamheid-Matrixen waren sommige jongeren niet vindbaar, waardoor de onderzoekers die jongeren niet konden opnemen in het onderzoek.

6.3 BELEIDSAANBEVELINGEN

Voor de hulpverlening aan de Woonstart-jongeren hebben de onderzoekers op basis van het onderzoek een aantal aanbevelingen die er aan bij kunnen dragen dat de jongeren hun traject wel af maken.

De jongeren die schulden hebben, iets wat veel voorkomt bij de jongeren van Woonstart, zouden als eerst het leerdoel ‘handhaving financiën’ moeten nastreven en bereiken.

In de hulpverleningsplannen is regelmatig te zien dat de jongeren veel stress ervaren doordat zij schulden hebben, dit wordt expliciet genoemd. Er wordt genoemd dat de jongeren ook aan andere doelen moet werken, maar sommige jongeren geven aan dat zij het liefst eerst aan hun schulden willen werken.

De focus zou de eerste twee maanden moeten liggen op de schulden en de daarbij horende factoren als een (bij)baan, studiefinanciering of uitkering. Ons praktisch advies zou zijn om daar een bepaald tijdsbestek aan te verbinden. Met een ultimatum en de juiste begeleiding, is de kans groot dat de jongere deze zaken snel op orde krijgt. Op deze manier kan de verschuldigde huur aan Timon niet te ver oplopen, wat positief is voor de toekomst voor de jongere. De eerste twee maanden zouden dan kunnen gezien worden als ‘proefperiode’, wanneer de jongere zich dan ook niet aan de begeleidingsafspraken houdt en/of niet bereikbaar is, houdt de hulpverlening op.

De relaties van de jongeren onderling zijn niet altijd optimaal. Participatie in de groepsbijeenkomsten (vergadering, samen eten, samen sporten) zou beloond moeten worden, op zo’n manier dat het interessant is voor de jongere. Een goede onderlinge band is natuurlijk al een beloning, maar dat is waarschijnlijk niet stimulerend genoeg.

Het komt ook voor dat een jongere onverwacht, en vaak ongewenst, zwanger is. Uit onderzoek is gebleken dat jongeren vaak wel weten wat seksualiteit inhoudt, maar dat de nadelen ‘in het heetst van de strijd’ niet opwegen tegen de voordelen van dat moment. Toch zit hierin ook een aspect wat de begeleiding van Woonstart met de jongere zou moeten bespreken. Wanneer een jongere nog begeleiding nodig heeft, is het onwaarschijnlijk dat zij zelfstandig de opvoeding van een kind aan kan. ‘[...] Ook komt uit onderzoek naar de achtergrond van tienerzwangerschap naar voren dat tienermoeders weinig of gebrekkige voorlichting hebben ontvangen over gevoelens behorend bij seks, sociale vaardigheden benodigd voor seksueel gezond gedrag en veilig vrijen, en over gevolgen van zwangerschap op jonge leeftijd.’ (van Dijk & de Neef, 2010).

De jongeren hebben aan het begin van de hulpverlening soms onrealistische verwachtingen, over bijvoorbeeld hoeveel studiefinanciering ze zullen krijgen, hoelang het gaat duren voor ze een baantje kunnen vinden (zie het uitgewerkte interview met de Woonstarthulpverleners). De begeleiding zou deze verwachtingen bij het begin kunnen peilen aan de hand van vragen of een enquête en de uitkomsten dan bespreken met de jongere, voordat de hulpverlening start. Op deze manier kunnen onrealistische verwachtingen worden bijgesteld.

In elk hulpverleningsplan zou een kopje moeten worden gemaakt over de draagkracht in het leven van een jongere, die helpend kan zijn op het gebied van hun traject en over de draaglast die juist niet helpend is bij het traject. Dit geeft handvatten aan de hulpverlener zodat hij of zij weet waar meer aandacht aan gegeven moet worden. Wanneer er dan een vervolgonderzoek gedaan wordt op dit gebied, is er meer informatie beschikbaar.

Er zou na een korte periode gekeken moeten worden of een jongere doorverwezen moet worden of niet. Bijvoorbeeld binnen een tijdsbestek van een half jaar. Als het goed is, heeft de hulpverlener de jongere dan frequent genoeg gezien om een goed beeld te hebben van zijn of haar kunnen. Door eerder te evalueren of de jongere op de juiste plek zit, komt het niet meer voor dat sommige jongeren na twee jaar nog doorverwezen moeten worden naar een andere instelling, die beter passend is bij de jongere.

De hulpverleningsplannen moeten compleet en hetzelfde zijn. Op dit moment lijken er veel verschillende formats in omloop, wat voor onderzoek niet praktisch is. Er zou één format moeten zijn en de verantwoordelijke hulpverlener zou meteen na het gesprek de tijd moeten krijgen om het plan op orde te krijgen. Ook moet het gebruik van afkortingen voorkomen worden. Een leek (de jongere) zou het hulpverleningsplan moeten begrijpen, dit is op deze manier niet mogelijk.

6.4 SAMENVATTING

In dit hoofdstuk hebben de onderzoekers aanbevelingen aan Woonstart op het gebied van het aanpakken van schulden van de jongeren, onderlinge relaties, onverwachte zwangerschap, de onrealistische verwachtingen van de jongeren aan het begin van het traject, doorverwijzing van de jongeren en inhoud en volledigheid van de hulpverleningsplannen gegeven..

HOOFDSTUK 7 AANBEVELINGEN VOOR VERDER ONDERZOEK

7.1 Inleidend

Naarmate de onderzoekers verder kwamen in het onderzoek ontdekten ze dat er een aantal gebieden zijn waarop meer onderzoek nuttig en belangrijk is.

7.2 AANBEVELINGEN

De onderzoekers hebben gemerkt dat er veel gegevens onvolledig zijn. In het kader van professionaliteit zou dit wel volledig moeten zijn. Het zou nuttig kunnen zijn om te zoeken hoe het komt dat op dit moment de gegevens onvolledig zijn. Daarnaast kan het ook interessant zijn om te onderzoeken hoe de gegevens zo overzichtelijk en gemakkelijk mogelijk in de hulpverleningsplannen gezet kan worden. Nu worden er verschillende formats gebruikt en lijkt niet iedere hulpverlener de vragen in de hulpverleningsplannen hetzelfde te interpreteren. Daarnaast wordt er vaak gebruik gemaakt van afkortingen die niet worden uitgelegd. Het hulpverleningsplan wordt gemaakt voor de jongere, maar aan de manier waarop de hulpverleningsplannen worden ingevuld, lijkt niet elke hulpverlener zich dit te realiseren.

Ook hebben we gezien dat er behoorlijk wat verschil is tussen hoe elke hulpverlener de Zelfredzaamheid-Matrix en de hulpverleningsplannen invult. Als voorbeeld willen we daarbij noemen dat we een jongere tegen gekomen zijn, die maar twee maanden een traject heeft gevolgd, en als reden van eind had: 'doelen behaald', en dat daar tegen over een jongere was die 24 maanden een traject heeft gevolgd, die als reden van eind had: 'doorverwezen naar andere zorg'. Hieruit blijkt dat er door de hulpverleners geen eenduidige manier van invullen is overeengekomen. Het lijkt ons interessant om onderzoek te doen naar die verschillen onderling, en om een manier te vinden die ervoor zorgt dat alle Woonstart-hulpverleners de Zelfredzaamheid-Matrixen en de hulpverleningsplannen op dezelfde manier in gaan vullen.

Wij zijn van mening dat het daarnaast ook belangrijk is om onderzoek te doen naar de begeleidingsgesprekken. Wanneer er onderzocht wordt wat helpend is in de hulpverlening aan de Woonstart-jongeren, kan een onderzoek naar deze begeleidingsgesprekken eigenlijk niet ontbreken. Wanneer deze begeleidingsgesprekken worden onderzocht, zou gekeken moeten worden naar de verschillen tussen de Woonstart-hulpverleners, hoe de gesprekken eruit zien, de regelmaat daarvan, wat hierin wel werkt en wat niet. Wij hebben gemerkt dat elk traject anders loopt, en dat de ene jongere twintig begeleidingsgesprekken heeft gehad, terwijl er ook jongeren zijn die er maar 1 of 2 hebben gehad. Uit een onderzoek naar de begeleidingsgesprekken kan waarschijnlijk veel informatie worden gehaald over wat helpend is in de begeleiding van een jongere. Dit kan tot interessante ontdekkingen leiden, die de Woonstart-hulpverleners een hele nieuwe kijk zou kunnen geven op de begeleidingsgesprekken en de hulpverlening zelf. Helaas zullen onderzoekers ook tijdens dit onderzoek ook aanlopen tegen het feit dat de doelgroep lastig te traceren is, en zal het onderzoek vooral onder de hulpverleners moeten plaatsvinden.

We weten dat dit uitgebreide onderzoeken zullen zijn en daardoor veel tijd in beslag zullen nemen. Wij zijn echter van mening dat het de moeite waard is om te onderzoeken, omdat, wanneer er aan

de hand van de onderzoeksresultaten aanpassingen worden gedaan aan de hulpverlening, dit ten goede zal komen aan de professionaliteit van Woonstart.

7.3 SAMENVATTING

In dit hoofdstuk geven de onderzoekers aanbevelingen aan Woonstart voor verder onderzoek op het gebied van: de volledigheid van de hulpverleningsplannen, het eenduidig invullen van de Zelfredzaamheid-Matrixen en hulpverleningsplannen en de begeleidingsgesprekken.

LITERATUUR

- B.V., M. B. (2014). *Het zorgaanbod van Mentaal Beter*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Mentaal Beter Jong: <http://www.mentaalbeter.nl/nl-NL/Mentaal-Beter-Jong/Ons-zorgaanbod-1>
- Baarda, D. D., Goede, D. M., & Teunissen, D. J. (2005). *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff.
- Backx, Baarveld, & Voorn. (2009). *Sportgeneeskunde: positieve effecten van sport en bewegen*. Bohn Stafleu van Loghum.
- Bassant, J., Bassant-Hensen, M., van Eekhout, W., van Endt-Meijling, M., Heemskerk, I., Herzberg, P., . . . Wolfswinkel, G. (2010). *Mensenwerk- Oriëntatie op doelgroepen in het sociaal werk*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Bassant, J., Croes, L. d., Heijden, P. v., & Kempen, T. v. (2011). *Werken in de SPH*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- B-well. (z.d.). *Psychische Problemen*. Opgeroepen op 04 02, 2014, van B-well: http://ergo.b-wellinfo.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=85:psychische-problemen&catid=39
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2012). *De Nederlandse samenleving 2012*. Den Haag/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Compernelle, T. H. (2006). Stress en veerkracht. In T. H. Compernelle, *Stress, vriend en vijand* (p. 328). Lannoo uitgevrij.
- Coulshed, & Orme. (2006). *Social work practice*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- de Ridder, H. (2001). *Jongeren, ouders en drugs*. Leuven/Apeldoorn: Garant.
- Donner, J. P. (2004). *Wet op de Jeugdzorg*. nvt: nvt.
- Eerenbeemt, E. M. (2011). *De liefdesladder- over familie en nieuwe liefdes*. Amsterdam: Uitgeverij de Arbeiderspers.
- Gedragsproblemen-kinderen.info. (sd). *Oorzaken zwakbegaafdheid*. Opgeroepen op 5 2014, 6, van Gedragsproblemen-kinderen.info: <http://www.gedragsproblemen-kinderen.info/oorzaken-zwakbegaafdheid>
- gezondheid, M. e. (2007). *Mens en gezondheid*. Opgeroepen op 07 14, 2014, van Het belang van slaap: <http://mens-en-gezondheid.infonu.nl/leven/12064-het-belang-van-slaap.html>
- Gezondheid.be. (2006, 05 17). *Fragiele X syndroom*. Opgeroepen op 04 17, 2014, van Gezondheid.be: http://www.gezondheid.be/index.cfm?fuseaction=art&art_id=3494
- Grit, R., & Julsing, M. (2009). *Zo doe je een onderzoek*. Groningen: Noordhoff.

- Handykept.nl. (sd). *Handykept.nl*. Opgeroepen op 04 17, 2014, van Verstandelijke beperkingen: http://www.handykept.nl/Themapagina_verstandelijke_beperkingen.htm
- Heils, L. d. (z.d.). *Verandering*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Maatschappelijk Centrum Rotterdam e.o.: http://legerdesheils-mcr.nl/?page_id=74
- Jeugd, V. d. (z.d.). *Jeugdreclassering*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Voor de Jeugd: <http://www.voordejeugd.nl/stelselwijziging/jeugdhulp/gedwongen-kader/jeugdreclassering>
- jeugdzorg, B. (z.d.). *Ik zit ergens mee en daar wil ik over praten*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Bureau Jeugdzorg: <http://www.bureaujeugdzorg.info/Jeugdigen/>
- JOLO. (2013-2014). *JOLO*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Jongeren buurtbemiddeling: <http://www.colouredconsultancy.nl/index.php/jolo>
- Kentron, N. (z.d.). *De effecten van alcohol en drugs op het lichaam - De anatomie van verslaving*. Opgeroepen op 04 02, 2014, van Novadic Kentron - Netwerk voor verslavingszorg: <http://www.novadic-kentron.nl/site/loader/loader.aspx?DOCUMENTID=383cb266-b3d7-4ce2-8f3e-97dc35fc7d88>
- Laurent, T. H. (2006). Stress en veerkracht. In T. H. Compernelle, *Stress, vriend en vijand* (p. 328). Lannoo uitgevrij.
- Lauriks, S., Buster, M., De Wit, M., & Tigchelaar, G. (2010). *Zelfredzaamheid-Matrix*. Amsterdam: GGD.
- Lauriks, S., Buster, M., de Wit, M., van de Weerd, S., Theunissen, V., Schönenberger, M., & Fassaert, T. (2013, Februari). Handleiding en toelichting bij de Zelfredzaamheid-Matrix. Amsterdam.
- Leger des Heils. (2008). *Maatschappelijk Centrum rotterdam e.o.* Opgeroepen op 07 10, 2014, van www.legerdesheils.nl: http://legerdesheils-mcr.nl/?page_id=74
- Leger des Heils. (2008). *Maatschappelijk Centrum Rotterdam e.o.* Opgeroepen op 07 10, 2014, van Langdurige zorg: http://legerdesheils-mcr.nl/?page_id=154
- Lucertis. (2014). *wat bieden wij?* Opgeroepen op 08 01, 2014, van Lucertis: <http://www.lucertis.nl/277/Wat-bieden-wij.html>
- Nederland, R. (2012). *Wat wij doen*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Reclassering Nederland: <http://www.reclassering.nl/wat-wij-doen>
- Oostrik. (2010). *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*. Utrecht: Igitur, Utrecht Publishing & Archiving.
- Ortys. (z.d.). *Over Ortys*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Ortys Psycho Medisch: <http://www.ortys.nl/>
- Palier. (z.d.). *Forensisch ACTJeugdteam Rotterdam*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Palier: <http://www.palier.nl/62358/Forensisch-ACT-Jeugd.html>

- Pameijer. (2014). *Diensten*. Opgeroepen op 07 10, 2014, van Kijk Pameijer:
<http://www.pameijer.nl/content/diensten?query=page:0|title:rotterdam|wonen:27>
- Pameijer. (2014). *Wie anders Pameijer*. Opgeroepen op 07 10, 2014, van Over Pameijer:
<http://www.pameijer.nl/content/over-pameijer>
- Putten, B. v. (2013). *Afstudeernota 2013/2014*. Ede: Christelijke Hogeschool Ede.
- Recuper. (z.d.). *Welkom bij onze psycho-medische praktijk*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van
 Recuper, samen sterker: <http://recuper.nl/index.php?id=53>
- Rijkschroef, R., Steketee, M., & Vandenbroucke, M. (2010, maart 1). *Expertreview WOM Keten Welzijn*. Opgeroepen op maart 3, 2014, van Verwey-Jonker: http://www.verwey-jonker.nl/doc/participatie/Expertreview_Wmo_Keten_Welzijn_Jongeren_18-23-jaar_Essay_8822.pdf
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2014). *Nationaal Kompas Volksgezondheid*. Bilthoven.
- Rotterdam, G. (z.d.). *Dak- en thuislozen*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van ROTTERDAM
 WORLDPORTWORLD CITY: http://www.rotterdam.nl/dak_en_thuisloze_jongeren
- Sagènn. (z.d.). *Particulieren*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Sagènn de kracht van mensen:
<http://www.sagenn.nl/index.php/site/particulieren/>
- Slot, W., & van Aken, W. (2010). *Psychologie van de adolescentie- basisboek*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- Spangenberg, F., & Lampert, M. (2009). *De grenzeloze generatie*. Amsterdam: Nieuw Amsterdam.
- Statistiek, C. B. (2012). *De Nederlandse samenleving 2012*. Den Haag/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Stichting Timon. (2013). *Jaarverslag*. Zeist.
- ter Horst, W. (2006). *Herstel van het gewone leven*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Timon. (2014). *Woonstart begeleid wonen*. Opgeroepen op 07 27, 2014, van www.timon.nl:
<http://www.timon.nl/jongeren/begeleid-op-kamers/Woonstart/>
- Timon, S. (2014). *Stichting Timon*. Opgeroepen op Maart 7, 2014, van Missie van Timon:
www.timon.nl/over-timon
- van Buuren, H., Hummel, H., Berkhout, J., & Slootmaker, A. (2002). *Onderzoek: De basis*. Heerlen: Wolters-Noordhoff bv.
- van Dijk, & de Neef. (2010). *Achtergronden van inadequaat van conceptiegebruik van jongeren*. Utrecht: Rutgers Nisso Groep.
- Verhoeven, N. (2007). *Wat is onderzoek?* Purmerend: Boom Onderwijs.

witte, L. (2011). Inleiding in de schuldhelpverlening. In L. Witte, *Methodisch werken in de materiële hulp- en dienstverlening* (p. 510). Bohn Stafleu van Loghum.

Youz. (2014). *Omgaan met alcohol, drugs, gokken of gamen*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van Youz: www.youz.nl

Zorgt, B. o. (z.d.). *Back on Track Zorgt*. Opgeroepen op 08 01, 2014, van radar, bedreven in beter samenleven: http://www.radaruitvoering.nl/producten/back_on_track_zorgt/14

BIJLAGEN

BIJLAGE A: GESPREK MET WOONSTART-HULPVERLENERS

Gesprek met de Woonstart-hulpverleners. De onderzoekers hebben de Woonstart-hulpverleners stellingen voorgelegd tijdens een vergadering. Deze stellingen zijn opgesteld aan de hand van door de onderzoekers gemaakte conclusies. De stellingen zijn op zo'n manier gemaakt dat het een reactie op zou roepen bij de Woonstart- hulpverleners. De stellingen zeggen niet per definitie iets over de conclusies van het onderzoek.

Er is voor gekozen om geen namen te noemen in de uitwerking van de discussie, daar dit er niet toe doet in het onderzoek. In het onderzoek is alleen de 'concluderende zin' gebruikt, omdat dit samenvatting is van de discussie en op die manier tijdbesparend.

Stelling 1: 'De hulpverleners van Woonstart sluiten perfect aan bij de hulpvraag van de jongeren.'

Discussie van de Woonstarthulpverleners:

Dat is waar.

Hahaha.

Volgende stelling.

Hahaha.

'Waarom?'

Perfect vind ik altijd beetje een heel groot woord.

Sluiten jullie niet perfect aan dan?

Niet bij iedereen geloof ik. We doen er natuurlijk wel inderdaad, veel moeite voor om de jongeren te koppelen aan hulpverleners waarvan we denken dat er een klik mee is, dus we denken er wel over na.

Ja klopt.

En ik geloof ook wel dat we professioneel genoeg zijn om aansluiting te zoeken bij de jongeren.

Maar gaat het om de hulpverlener als persoon, of dat wij als hulpverlener er wat aan doen om aan te sluiten bij de cliënt?

'Het gaat voornamelijk om de hulpvraag, dus de hulpverlener sluit aan bij de hulpvraag van de jongeren'

Ja..

En jij hebt het meer over de koppeling als persoon, of niet?

Ja

Het kost soms ook wat heel veel tijd om die hoofdvraag op tafel te krijgen, hè?

Maar daar heb je ZVV'ers voor.

Dus jullie leggen de perfecte hulpvraag op tafel, waardoor wij de perfecte match kunnen maken

Hmhm, haha

Naarmate we gebruik maken van de methodiek denk ik dat we denk ik dat we ook wel eh, ,op de voorgrond staat om geholpen te worden, ik denk dat dat wel een manier is om bij de jongeren aan te sluiten.

Ja, en we gaan natuurlijk ook steeds meer ernaar toe dat zij echt bepalen waarmee je mee bezig gaat. Dus niet dat wij zeggen van: Nou we gaan is enne eventjes dit of dat aanpakken, terwijl zij denken nou ik ga liever ehh zorgen dat mn huis ingericht wordt ofzo. Dus dat je toch ook meer daarnaar kijkt van wat is inderdaad hun hulpvraag en niet wat denken wij dat hun hulpvraag zou moeten zijn.

Binnen de kaders.

Jaaa dat sowieso.

Dingen die er gewoon bij horen als dagbesteding, niet betalen, inkomen regelen.

‘Jullie zijn het redelijk met elkaar eens, volgens mij? Of zijn er mensen die er heel anders over denken? Dan is dit het moment om dat te zeggen, anders schijf ik een afsluitende zin op. Ja?’

Ik zit nog wel te denken, die hulpvraag kan ook heel impliciet zijn ofzo, en dan je kan niet per definitie zeggen elke afgebroken, vroegtijdig afgebroken traject dat dan de hulpverlener niet heeft weten aan te sluiten op de hulpvraag ofzo, het zegt soms meer iets over dat de jongere daar dan nog niet klaar is, of om daar commitment aan te geven, of dat er een heleboel andere factoren zijn die dat bemoeilijken, eeuhm, dat is wel een groot verschil wat mij betreft, die impliciete en expliciete hulpvraag.

Ja, en het kan zijn dat je als hulpverlener wat ziet wat de jongere niet inziet, bijvoorbeeld wanneer de jongere een blowverslaving heeft en wij denken dat daardoor de dagbesteding niet op gang komt, dan stellen wij soms voor dat iemand in behandeling moet, maar als de cliënt het daar niet mee eens is, dat kan het er op uit draaien dat de begeleiding stopt, omdat de jongere dat niet in wil zien. Wat dat betreft leggen wij misschien soms ook wel dingen op, als wij dat gewoon terug zien.

En dan sluit je wel aan bij die impliciete hulpvraag.

Het kan zijn dat die jongere zelf dat nog niet inziet.

Ja, ik vind het ook wel belangrijk om even te noemen dat een jongere meer is dan zijn hulpvraag. Dus het is, eigenlijk, als je dat weg haalt: we sluiten perfect aan bij de jongeren, en in je hoofd ben je bezig met dat je een relatie krijgt waarin hun hulpvraag naar voren komen.

Ja daar wil ik me wel bij aansluiten, dat vind ik een veel relevantere vraag uiteindelijk dan of je aansluit bij de hulpvraag. Dat je aansluit bij de persoon. En dan komt de hulpvraag vanzelf wel.

Hmhm, en hoe bedoel je dat dan?

Wat is concreet aansluiten bij de persoon?

Ja, dat is een stukje iemand willen leren kennen, en niet wat is je probleem, maar wie ben jij, en hoe kom je hier, en waar sta je, en ja, dat.

Oke

Concluderende zin:

Wij zijn professioneel genoeg om aan te sluiten bij de hulpvraag van de jongeren. Hierbij maken wij ook gebruik van de methodiek. Wanneer een jongere uitvalt, hoeft niet alleen maar aan de professional te liggen. Het kan er, bijvoorbeeld, ook aan liggen dat de jongeren er nog niet aan toe zijn om volledig toegewijd zijn aan het werken aan zijn of haar leerdoelen.

Stelling 2: 'De jongeren vallen vroegtijdig uit omdat ze ongemotiveerd zijn.'

Discussie van de Woonstarthulpverleners:

Mmmnee.

Het gebeurt wel.

Ja.

Het kan wel.

Niet altijd.

Het gebeurt wel ja.

Het gebeurt

Het staat nooit op zich zelf, ongemotiveerd zijn. Het is ook onvermogen, eeuh, niveauverschil.

Niet willen, niet kunnen, niet weten, niet durven.

Ja.

Nee, dit staat er te zwart wit.

Ja.

Het kan, maar..

Het kan, maar niet per se.

Of dat ze voor een bepaald deel niet gemotiveerd zijn. Ik denk dat er altijd een beetje motivatie is, anders komen ze niet.

Huurbetaling is bijvoorbeeld niet zo populair.

Nee, haha

Hahah

Daar zijn ze niet gemotiveerd voor nee, maar een huis willen ze wel.

Ja, dat dan weer wel.

Dan zijn ze toch een soort gemotiveerd.

Maar, ik vraag me ook af of dat met verwachtingmanagement te maken heeft. Ik denk dat veel jongeren andere dingen verwachten als ze binnen komen waaien, dan wanneer ze daadwerkelijk in begeleiding komen.

Hmm.

Hmm.

Maar dat is wel een interessante, hè.. Kan ZVV daar dan niets in betekenen, denk ik dat meteen?

Hahah

Natuurlijk denk je dat meteen, ja haha

Want het is natuurlijk ook aan de ene kant, ik bedoel, de bedoeling om die hulpvraag op tafel te krijgen, maar ook om die verwachtingen ook een beetje te managen natuurlijk.

Jaa, ehh, dat doen we ook wel, maar eh, dit is een andere discussie.

Nee, maar, het hangt wel samen natuurlijk. Als je zegt van: nou, ehh, ze hebben een hele andere verwachting, dan moeten we daar ook wat mee doen.

Maar, de jongeren overschatten zichzelf ook heel erg he. Want wij geven echt wel aan wat de huurprijs is, en wat de verwachtingen zijn, Maar dan is het: ooh dat komt goed, ik moet mijn studiefinanciering nog aanvragen, dat schatten ze al ongeveer € 100,- hoger in, en ja, ik wil nog een

baantje zoeken, en natuurlijk lukt dat voor volgende week. Dus, ehh, ja dan lijkt het allemaal wat realistischer. En onverwachte uitgaven die ook vaak komen, of een jas die ze opeens zien hangen en denken die moet ik nu hebben, dat nemen ze dan niet helemaal mee in de calculatie. En dat is 1 voorbeeld.

Haha

Er zijn er meer.

Ja..

En je kan nu echt denken dat je gemotiveerd ben om naar school te gaan, maar als je dan helemaal in bed ligt is het ook weer lastig om er uit te komen.

Hmm.

Concluderende zin:

Nee. De jongeren komen bij ons, dus zijn, in enige mate wel gemotiveerd. Soms zijn ze voor bepaalde onderdelen van het traject niet, of minder gemotiveerd, zoals voor het betalen van de huur. In sommige situaties zijn de verwachtingen van de jongeren anders dan dat de realiteit werkelijk is. De jongeren moeten hun verwachtingen dan bijstellen, wat teleurstelling kan geven bij de jongeren. Er zijn jongeren die zichzelf of een situatie overschatten. Dit heeft ook met die te hoge verwachtingen te maken.

Stelling 3: 'Er is geen connectie tussen een steunend netwerk en het afmaken van het hulpverleningstraject.'

Discussie van de Woonstarthulpverleners:

Goeie vraag..

Er zijn jongeren zonder steunend netwerk die het traject afmaken, en er zijn jongeren met steunend netwerk die hun traject niet afmaken, dus dat kan je niet helemaal zo zeggen.

Ja, ik vind het wel interessant.

Ja, ik ook.

Of er procentueel iets over te zeggen zou zijn. Want ik kan me juist ook voorstellen dat juist vanuit een cultuur en steunend netwerk het ook juist kan afleiden van doelen die er vanuit hier vanuit de westerse hulpverlening worden gesteld en vanuit het netwerk worden gesteld. En dat dat juist kan betekenen dat het traject daarom ook juist beëindigd.

Maar de verschillen zit in de doelen vanuit familie.

Van familie, van cultuur?

Ja, van, van familie, ja.

Dat bijvoorbeeld de Marokkaanse jongeren die afhaken, hun vader willen dat ze een eigen zaak beginnen.

Ja, bijvoorbeeld.

Terwijl wij zeggen dat het handig is dat je je startkwalificatie haalt.

Ja.

Mja, het kan ook heel steunend zijn. En misschien is het dan ook wel oké als het afgerond wordt, maar.

Maar, is er dan gelijk geen connectie, of.

Er is wel connectie, ja.

Dan is er wel connectie, alleen is er verschil, zeg maar.

Ja, precies.

Maar, bij sommigen is er altijd connectie, beetje andere stelling, zeg maar.

Voor het verloop van het traject...

Zo gezegd, er is geen één jongere die niemand nodig heeft. Al gaat het alleen maar om verhuizen, dat er iemand is die moet mee helpen, zeg maar. Dus ik denk dat het nooit gebeurt, dat er geen connectie is, zeg maar. Maar dan heeft het er mee te maken met of het traject makkelijker, soepeler verloopt, of sneller, dan of het wel of niet zal slagen.

Hmm

Maar het komt er vaak bij de uitstroom toch op neer dat het wel heel belangrijk is dat ze mensen hebben op om terug te vallen

Is de stelling ook bedoeld dat, ehhh, wat de hulpverlening daar in doet? Of istie niet zo bedoeld?

'We hebben het bedoeld als bijvoorbeeld: Als de jongere een goede relatie heeft met zijn ouders, dan heeft dit een positieve uitwerking op het traject'

'Ja of vrienden of een sport vereniging of een studentenvereniging.'

Grappig dat je die studentenvereniging zegt, want onze doelgroep zit niet bij een studentenvereniging, haha.

'Nee, bij wijze van spreken. Ik las trouwens over één iemand die wel bij een studentenvereniging zat.'

Ja, ééntje.

Ja, één.

Hahaha

Nee, dat zou ik een te kort door de bocht stelling vinden, als je het vanuit die optiek bekijkt.

Dat dat per definitie..

Succes geeft.

Ja, nee.

Maar andersom, ik denk, gemiddeld genomen, mensen die steun ervaren van netwerk, dat die zich wel beter, dat die, naja, makkelijker hun doelen bereiken dan anderen.

En ik denk dat we dan ook een onderscheiding moeten maken tussen of het steunend is voor die persoon binnen de cultuur, of dat het steunend is voor het traject bij Timon, want dat zou een levensgroot verschil kunnen zijn.

Ja.

Veel Marokkaanse jongeren vinden heel veel steun in hun vriendengroep. Of dat mogelijk positief is, in de zin van dat ze minder gaan blowen, dat ze minder criminaliteit gaan doen, dat ze.. dat is maar een beetje de vraag.

Ja

Steunend, ja, er staat wel een steunend netwerk, ja, dan is de vraag is voor de jongeren steunend of voor het traject steunend.

Ja, maar ja, tegenwoordig werken we natuurlijk ook met maatjes, wat heel helpend voor zo'n jongere kan zijn. Dat dat vooral verschil maakt, zeg maar.

Concluderende zin:

Dat is niet waar. Er zijn jongeren die wel een steunend netwerk hebben, en jongeren die geen steunend netwerk hebben, maken hun hulpverleningstraject af. Hieruit blijkt dat dit niet zo zwart wit te zeggen is. Er kan ook sprake zijn van een conflict tussen de doelen die vanuit thuis gemaakt worden voor de jongere, en de doelen die vanuit Woonstart gemaakt worden van de jongere. Dit kan voor verwarring zorgen bij de jongeren. Een steunend netwerk kan een positieve uitwerking hebben op het hulpverleningstraject van de jongere, maar het kan ook een negatieve uitwerking hebben wanneer de verkeerde gebruiken (bijvoorbeeld blowen) worden gesteund.

Stelling 4: 'Ergens in een café koffie drinken met een jongere is onprofessioneel.'

Discussie van de Woonstarthulpverleners:

Hahahaha

Nee.

Wel als je het elke week doet

Hahaha

Elke week met een andere jongen kan toch prima?

Hahaha

Het is onprofessioneel als je het nooit doet

Misschien is dat het wel

'En waarom?'

Is een beetje wat er al in die eerde stelling gezegd is. De jongere wil gewoon aandacht in een informele setting, en ja, eeuuh, erkenning te krijgen. In plaats van altijd rondom z'n hulpvraag in een kantoortje of een kamer of individueel gesprek in de huizen. Je krijgt er andere gesprekken door.

Gaat meer vanzelf vaak, gaat meer relatie opbouwen.

Ik vind het wel interessant dat vroeg of laat deze stelling komt op duiken, vanuit ons westerse denken op professionaliteit. Dat is nu toch helemaal geen issue meer.

Ja, maar we hebben ook een periode gehad waarin het belangrijk was inderdaad om je eigen persoon thuis te laten, omdat je altijd, euhm, objectief enzo, en leeg moet zijn ten opzichte van je jongeren. Dat vind ik echt de grootst mogelijke onzin.

Amen.

Hahaha

Voor de jongeren is het belangrijk, zoals in de present theorie. Er gewoon zijn.

Dan voelen jongeren zich echt serieus genomen. Als je gewoon ben die je ben.

Maar als je het dan heb over in een coffeeshop koffiedrinken.

Hahaha

Het scheelt misschien wel met welke doelgroep je te maken heb, weet je wel.. Ik denk, sommige mensen die hulp krijgen, zitten hier niet op te wachten. Die vinden het prima om in een kantoortje af te spreken met iemand, of eh, en dat is dan gewoon een stukje hulpverlening. Maar wat ik van jullie heel vaak terug hoor, en wat ik vaak merk is dat onze jongeren dat dit dus juist vaak werkt. Dat het allemaal wat informeler is, en allemaal wat makkelijker om iets te vertellen, offe.. In de auto ergens heen rijden met iemand. Je hoeft elkaar niet aan te kijken.

Maar hoe ver ga je daarin. Wanneer is het nog professioneel. Wordt het onprofessioneel als je 's avonds af gaat spreken met een jongere in de kroeg? Is het professioneel als je, eh, weet ik et, een kop koffie drinkt, en wordt het onprofessioneel als je een biertje of een wijntje met ze drinkt?

Als we het hebben over koffie dan zeggen we allemaal ja, maar wanneer wordt het wel onprofessioneel?

Het moet wel een doel dienen.

In relatie komen, makkelijker te spreken, je kan er ook hulpverleningsplannen bij pakken..

Samen uitgaan om iemand in contact te brengen met andere mensen.

Concluderende zin:

Nee! Wanneer je dit juist niet doet is dat onprofessioneel! Jongeren willen een relatie met de hulpverlener, ook buiten de muren van de instelling om. Ze willen dat je er gewoon bent (presentietheorie) Dit is juist een goede manier om een relatie op te bouwen met de jongeren. Soms vind de jongere het makkelijker om open te zijn in zulke situaties, zoals in een café of rijdend in de auto, dan wanneer je tegenover elkaar zit in de instelling. Je komt tot andere gesprekken buiten het kantoor. Het ligt wel aan de setting, en er zijn ook grenzen. Het is bijvoorbeeld niet professioneel om met de jongere naar een coffeeshop te gaan. Het kan zijn dat een jongere hier helemaal geen behoefte aan heeft. Dit merk je als hulpverlener snel genoeg.

Stelling 5: 'Een begeleidingsgesprek voer je alleen thuis bij de jongere.'

Discussie van de Woonstarthulpverleners:

Dat loopt sowieso denk ik een beetje door mekaar heen. Je bent voortdurend in begeleiding.

Het is ook een beetje praktisch, als we een scanner nodig hebben of een printer, dan is het denk ik op kantoor handiger, is dat niet per se nodig, of moet je ergens heen, dan heeft het met de agenda van de afspraak te maken

Als teamleider zou ik er wel naar streven dat dat je uitgangspunt is, omdat je de leefwereld van jongeren op kan zien en ervaren. Je ziet gewoon veel meer in de leefwereld van jongeren

Ja, je ziet meer van de wereld van de jongere wanneer je bij hem op de kamer zit, enne zijn wereld opsnuift.

Hahaha

Persoonlijke hygiëne

En dat helpt dus, wat mij betreft, dus om beter aan te sluiten bij die wereld

Hmhm

Concluderende zin:

Nee, je bent constant in begeleiding. Het maakt niet uit waar je afspreekt, maar het is goed om ook zijn leefwereld te zien en te ervaren. Het kan soms wel praktischer zijn om op kantoor af te spreken i.v.m. een printer en een scanner. Aan de andere kant is er op het kantoor ook weer beperkt ruimte.

Stelling 6: 'Jongeren die zich fanatiek bezighouden met sporten of een vereniging hebben een grotere kans dat ze het hulpverleningstraject afmaken.'

Discussie van de Woonstarthulpverleners:

Nou, dat kan dan ook weer een doel op zich dan worden.. dat ze geen tijd hebben om af te spreken, want ze moeten sporten, of ze hebben dan wat van hun vereniging.

Ik zou ja zeggen.

Toch?

Ik ook. Ik geloof er wel in dat sporten heel veel, of beweging, wel veel kan doen met je, of je lekker in je vel zit, hoeveel energie je krijgt, zeg maar, ook voor andere dingen.

Ja, ik vind het woord fanatiek dan misschien ehh, ik denk ehh, ja, dat het bij mij.. nee maar, ik vind gewoon..

Actief is misschien beter..?

Ja actief, of gewoon bezig houden

Gewoon sporten

Ik ben helemaal voor, inderdaad, maar het roept mij bij iets op van dan gaat het misschien te veel worden, zeg maar. Dan komt dat in plaats van andere dingen waar ze zich misschien ook mee bezig moeten houden.

Ja, ik weet niet of er een grotere kans is, zeg maar, echt. Of je dat zo kan stellen. Dat weet ik niet. Maar wat ik wel weer hoor, is dat jongeren het echt fijn vinden om weer te gaan sporten, en dat ze aangeven dat als ze gesport hebben, dat ze dat lekker vinden, dat ze iets lekkerder in hun vel zitten als ze gewoon een tijdje bezig zijn. Dat ze het ook mooi vinden, dat ze het vol kunnen houden omdat te doen. Dat hoor ik wel terug.

Daar heeft het ook mee te maken, ja.

En het is ook andersom, een beetje zo, dat vind ik vooral, eh, dat jongeren die eigenlijk wel zouden willen sporten, of eigenlijk wel iets met, nouja, en omdat ze dus gewoon niet van de bank af kunnen komen dat dat dan vaak op meerdere leefgebieden zo is.

Mmm

Dan zijn ze, zeg maar, inactief met veel dingen.

Ja

Ja

Dus als ze dit wel doen, zegt dat iets over welke dingen ze nog meer doen.

Ja, ik was nog bij die eindejaarsborrel van Tino en toen vertelde ... en ... een verhaal, ja die eh..

Zeg maar sjakie en henk.

Ja, en die vertelden gelijk van eeh, wat heb je nou geleerd? Ja toch om door te zetten he, bijvoorbeeld. Om af te vallen, maar ook in de begeleidingsdingen, en ook, weet niet meer wat een andere dame zei, maar dat het wel echt een positief effect, los van wat het met je lijf doet, zeg maar. Ja, dus.. ik ben wel heel erg voor.

Ja.

Heb dat eigenlijk van heel veel jongeren terug gehoord die dat sporttraject doen.

Misschien kunnen jullie daar wel reclame voor maken in je scriptie

Ja!

'Tino sportbureau, zit dat in Rotterdam?'

Tino sportbureau, daar werken we mee samen, om de jongeren te laten sporten.
En als jullie dit nou presenteren bij financiërders ofzo, zoiets
Hahah

Concluderende zin:

Het moet geen doel op zich worden. Sommige jongeren hebben het zo druk met sporten dat ze geen tijd meer hebben voor begeleidingsgesprekken, of door hun sport niet op komen dagen. Dit is natuurlijk niet de bedoeling. Beweging geeft energie en een goed gevoel, wat belangrijk is voor deze jongeren. We zien ook vaak bij jongeren die actief zijn op het gebied van sport, ook actief zijn op andere gebieden. Een grotere kans wilden ze niet zeggen, want hier hebben ze geen cijfers van. Jongeren geven zelf aan dat ze het lekker vinden om te sporten en dat het hun een goed gevoel geeft. Ook leert dit hun vol te houden.

BIJLAGE B: ZELFREDZAAMHEID-MATRIX; UITLEG SCORE

1 - ACUUT	2 - NIET	3 - BEPERKT	4 - VOLDOENDE	5 - VOLLEDIG
Acute problematiek. De situatie is onhoudbaar.	Cliënt is niet zelfredzaam. Situatie verslechterd als niet wordt ingegrepen.	Beperkte zelfredzaamheid. Situatie is stabiel maar minimaal toereikend.	De cliënt is voldoende zelfredzaam.	De zelfredzaamheid is bovengemiddeld goed.
De cliënt heeft direct (meer) zorg nodig.	Grote zorgbehoefte waar de cliënt niet zelf in kan voorzien.	Cliënt heeft een zorgbehoefte waarin deels wordt voorzien.	In eventueel aanwezige zorgbehoefte is voorzien.	De cliënt heeft geen zorgbehoefte.
Extra intensieve begeleiding is acuut noodzakelijk.	Extra begeleiding is nodig.	Begeleiding kan verbeterd worden.	Begeleiding is voldoende.	Begeleiding is onnodig.

BIJLAGE C: TRAJECTPLAN

☐ Start

☐ Evaluatie 2

☐ Evaluatie 1

☐ Evaluatie 3

☐ Afsluiting

Dit rapport bevat vertrouwelijke informatie en mag zonder toestemming van Stichting Timon niet worden vermenigvuldigd of aan derden ter inzage worden gegeven.

Persoonlijke gegevens worden geregistreerd en bewaard volgens het privacyreglement van Stichting Timon. Deze regeling kan bij het secretariaat worden opgevraagd.

Cliëntgegevens:

- Naam:
- BSN-nummer (kopie paspoort in dossier):

Indicatiegegevens:

- Indiciesteller ☐ Jeugdzorg ☐ CIZ X anders, subsidie gemeente Rotterdam
- Plaats indiciesteller:
- Datum indicatiebesluit: ☐ geldig tot:
- Datum start zorg:
- Datum beëindiging zorg:
- Datum herindicatie: ☐ geldig tot:
- Geïndiceerde zorgaanbod:

Trajectplanning

- Datum start:
- Datum evaluatie-1:
- Datum evaluatie-2:
- Datum evaluatie-2:
- Datum afsluiting:

De datum waarop de evaluatie plaatsvindt, is tevens de datum van het HVP.

Opmerking: deze data dienen overeen te komen met de gegevens in het registratiesysteem Care4.

Hulpverlener wachtlijstoverbruggingshulp:

Verantwoordelijke hulpverlener:

Behandelcoördinator:

Reden van afsluiting

- ☐ Volgens plan of hulpverleningsdoelen behaald
- ☐ Einde termijn (indicatie verlopen)
- ☐ Vroegtijdig afgebroken
- ☐ Doorverwijzing, namelijk....

Let op: indien een Trajectplan is voorzien van werkaantekening is het document niet rechtsgeldig en dien je een nieuw Trajectplan – volgens de procedure trajectplanning - aan te maken.

INHOUD

1.	GEGEVENS CLIENT(-EN)	64
2.	INDICATIESTELLING	71
3.	HULPVERLENINGSGESCHIEDENIS EN TRAJECT HULPVERLENING	72
4.	BESCHRIJVING AFGELOPEN PERIODE	74
5.	LEERDOELEN	76
6.	HULPVERLENING KOMENDE PERIODE	86
7.	VASTSTELLEN TRAJECTPLAN	87
8.	ONDERTEKENING	88

1. GEGEVENS CLIENT(-EN)

De aanmelding

Gegevens indicatiesteller ☐ Bureau Jeugdzorg ☐ CIZ ☐ anders ☐ geen indicatie

Locatie :

Casemanager / contactpersoon :

Adres :

Postcode en plaats :

Telefoon : Fax :

E-mail :

Eventuele jeugdbeschermingsmaatregel (OTS of anders) bij jongere

Naam maatregel :

Begin/einddatum :

Naam gezinsvoogd :

Eventuele jeugdbeschermingsmaatregel (OTS of anders) bij kind van jongere

Naam maatregel :

Begin/einddatum :

Naam (gezins)voogd :

Aanwezigheid van jeugdreclassering: ☐ ja ☒ nee

Cliëntgegevens

Persoonsgegevens

Achternaam : Voornamen :

Roepnaam : Geslacht :

Geboortedatum : Geboorteplaats :

Geboorteland : Nationaliteit :

Adres :

Postcode en plaats :

Telefoonnummer(s) : E-mail :

Thuis-/uitwonend :

Levensbeschouwing / geloofsovertuiging :

Waar sta je ingeschreven in het bevolkingsregister? :

Gezinsgegevens

Gezinssamenstelling

In het kort samenstelling omschrijven: denk aan huidige verzorger(s), zusje(s), broertje(s), adoptie, scheiding, samengestelde gezinnen etc.

Biologische vader

Achternaam	:	Voornamen	:
Roepnaam	:		
Geboortedatum	:	Geboorteplaats	:
Geboorteland	:	Nationaliteit	:
Adres	:		
Postcode en plaats	:		
Telefoonnummer(s)	:	E-mail	:
Burgerlijke staat	:	Werk/uitkering	:

Levensbeschouwing / geloofsovertuiging :

Heeft ouderlijk gezag : ☐ ja ☐ nee

Is contact tussen biologische vader en jeugdige toegestaan : ☐ ja ☐ nee

Biologische moeder

Achternaam	:	Voornamen	:
Roepnaam	:		
Geboortedatum	:	Geboorteplaats	:
Geboorteland	:	Nationaliteit	:
Adres	:		
Postcode en plaats	:		
Telefoonnummer(s)	:	E-mail	:
Burgerlijke staat	:	Werk/uitkering	:

Levensbeschouwing / geloofsovertuiging :

Heeft ouderlijk gezag : ☐ ja ☐ nee

Is contact tussen biologische moeder en jeugdige toegestaan : ☐ ja ☐ nee

Indien sprake is dat de ouderlijke taken zijn overgenomen door (een) adoptieouder(s) of verzorger(s), dan de gegevens hieronder invullen.

Achternaam	:	Voornamen	:
Roepnaam	:		
Geboortedatum	:	Geboorteplaats	:
Geboorteland	:	Nationaliteit	:

Adres :

Postcode en plaats :

Telefoonnummer(s) : E-mail :

Burgerlijke staat : Werk/uitkering :

Levensbeschouwing / geloofsovertuiging :

Heeft ouderlijk gezag : ☐ ja ☐ nee

Is contact tussen verzorger en jeugdige toegestaan : ☐ ja ☐ nee

Overige kinderen

Achternaam			
Voorletters			
Geboortedatum			
Geslacht			
Thuis-/uitwonend			

Overige belangrijke contacten / belangrijke anderen

Achternaam : Voornamen :

Roepnaam : Geslacht :

Relatie tot de jeugdige :

Kind van de cliënt

Heeft de cliënt een kind? ☐ Ja ☐ Nee

Naam : Leeftijd :

Heeft de biologische vader het kind erkend? : ☐ Ja ☐ Nee

Zijn er afspraken gemaakt met de biologische vader: ☐ Ja ☐ Nee

Zo ja welke afspraken?

Wie heeft welke voogdij :

Gegevens biologische vader

Achternaam : Roepnaam :

Adres :

Postcode en plaats :

Telefoonnummer(s) :

Dagbesteding

Type onderwijs/soort werk :	Klas/groep :
Naam :	
Adres :	
Postcode en plaats :	
Telefoonnummer(s) :	Contactpersoon :

Weekend + time-out adres + noodsituaties (indien van toepassing)

Bij welke mensen kun je en/of je zoon/dochter terecht?

Weekend :

In geval van nood (schorsing – time-out) :

Adres :

Postcode en plaats :

Telefoonnummer(s) : Contactpersoon :

Wie moet er gebeld worden als je iets overkomt (bijvoorbeeld bij een calamiteit)?

Contactpersoon 1 : Contactpersoon 2 :

Alcohol- en drugsgebruik

Alcoholgebruik : ☐ Ja ☐ Nee Drugsgebruik : ☐ Ja ☐ Nee

Medische gegevens

Huisarts :
Adres :
Postcode en plaats :
Telefoonnummer(s) :
Naam beroepspraktijk (indien van toepassing) :
Gebruik medicijnen? Zo ja, welke? :
Overschrijven naar de huisarts Timon? : ☐ ja ☐ nee, omdat....

Tandarts :
Adres :
Postcode en plaats :
Telefoonnummer(s) : Contactpersoon :

Naam beroepspraktijk (indien van toepassing) :

Wanneer ben je voor het laatst bij de tandarts geweest :

Verzekering

Ziektekostenverzekering (naam) :

Telefoonnummer(s) :

Polisnummer :

Kopie polis in cliëntdossier bij personalia : ☐ Ja ☐ Nee

WA-verzekering

Telefoonnummer(s) :

Polisnummer :

Kopie polis in cliëntdossier bij personalia : ☐ Ja ☐ Nee

Financiën

Wanneer je jonger bent dan 18 jaar of wanneer je al begeleiding hebt gehad van Bureau Jeugdzorg tot ongeveer 21 jaar, moet Bureau Jeugdzorg een indicatie afgeven en wordt de plaatsing betaald door de overheid. Als je 18 jaar of ouder bent wordt de begeleiding betaald vanuit de AWBZ, waarvoor eerst een indicatie moet worden aangevraagd.

Invullen machtigingsformulier

Als je jonger dan 18 jaar bent, krijg je zak- en kleedgeld. Als je ouder bent, moet je eigen inkomsten (loon, studiebeurs of uitkering) hebben. Stichting Timon is verplicht hier een deel van in te houden als eigen bijdrage, ter tegemoetkoming van woon-, voedings- en begeleidingskosten. In het kader hiervan vragen wij jou om een machtigingsformulier in te vullen.

Schulden

Heb je schulden? ☐ Ja ☐ Nee

Zo ja, hoeveel en bij wie sta je in schuld?

2. INDICATIESTELLING

1. REDEN VAN BEGELEIDINGSVRAAG / INDICATIEBESLUIT

2. CENTRALE PROBLEMATIEK / BEELDVORMING CLIËNT

(typ hier de beschrijving van de problematiek en eventuele DSM-IV diagnose, justitiële contacten / strafblad)

3. DOELEN UIT HET INDICATIEBESLUIT EN/OF INDICATIEGESPREK

(typ hier de doelen zoals vermeld in het indicatiebesluit.)

- Xx draagt zorg voor de eigen woonomgeving en een adequate woonsituatie.
- Xx maakt goed gebruik van onderwijs of werk.
- Xx gaat adequaat om met financiën en maakt gebruik van maatschappelijke vaardigheden.
- Xx maakt adequaat gebruik van een sociaal netwerk / vriendenkring en vult zijn / haar vrije tijd adequaat in.

4. EVENTUELE BIJSTELLING DOELEN INDICATIESTELLING VOLGENS DE CLIËNT, BETROKKEN HULPVERLENERS (TYP HIER EEN EVENTUELE BIJSTELLEN VAN DE DOELEN)

5. PERSPECTIEF VAN DE HULPVERLENING

De ambulante woonbegeleiding in combinatie met een verblijf in een appartementencomplex met medebewoners is voor de duur van een jaar. De verwachting is dat Xx na een traject zelfstandig wonen, werken, zorgen en vrije tijd kan combineren in een stabiele sociale context.

6. DOOR TIMON AANGEBODEN ZORGMODULES

Timon begeleid wonen

3. HULPVERLENINGSGESCHIEDENIS EN TRAJECT HULPVERLENING

1. Hulpverleningsgeschiedenis tot nu toe (incl. realisatie c.q. effect van het hulpverleningsverleden):

2. Betrokken hulpverleningsinstanties/disciplines

2.1 Betrokken instanties waarmee wordt samengewerkt:

2.2 Aanspreekpunt/coördinator in de samenwerking die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de zorg (=degene met het grootste aanbod). *Vermeld naam en organisatie:*

2.3 Gemaakte afspraken:

a) m.b.t. hulpverleningsdoelen

Tijdens de evaluatiemomenten zullen de opgestelde hulpverleningsdoelen geëvalueerd worden en indien nodig kunnen er leerdoelen toegevoegd, aangepast of afgerond worden. Tevens worden de werkpunten doorgesproken en indien nodig aangepast.

b) m.b.t. evaluatiemomenten

Eens in de 3 maanden vindt er een evaluatie plaats van het trajectplan. De coach neemt het initiatief voor het plannen van de evaluatiegesprekken en spreekt deze voor met Xx. Na het evaluatiegesprek wordt het trajectplan bijgesteld aansluitend op de huidige hulpvraag van Xx.

c) m.b.t. beëindiging hulpverlening

In het intakeproces is uitgelegd dat het begeleid wonen samen gaat met het hebben van een dagbesteding (voor minimaal 20 uur in de week) en met het nakomen van begeleidingsgesprekken met de coach. Daarnaast zijn het samenwonen met de bewoners van het huis en het bijwonen van de gezamenlijke groepsmomenten zoals de wekelijkse maaltijden en de thema-avonden dingen die horen bij begeleid wonen.

3. Betrokken instanties die relevant zijn voor de hulpverlening

4. BESCHRIJVING AFGELOPEN PERIODE

4 A Persoonlijke beleving van de cliënt

In de velden hieronder kunt u/kun je uw/jouw mening en beleving geven over de afgelopen periode.

4 A 1 Belangrijke gebeurtenissen in de afgelopen periode

(denk bijv. aan de afgelopen periode dat je bij Timon zit.)

Bij start:

Bij evaluatie 1:

Bij evaluatie 2:

Bij afsluiting:

4 A 2 Wat zijn uw/je kwaliteiten, vaardigheden? Waar bent u/ben je goed in?

(denk aan of in de afgelopen periode dat je bij Timon zit je kwaliteiten zijn uitgebreid)

Bij start:

Aanvulling bij evaluatie 1:

Aanvulling bij evaluatie 2:

Aanvulling bij afsluiting:

4 A 3 Beleving van de hulpverlening van Timon
--

<i>(denk aan samenwerking met hulpverlener(s), werkwijze, groep, contact met andere jongeren, in de afgelopen periode dat je bij Timon zit: evaluatie 1, enz.)</i>
--

Bij evaluatie 1:

Bij evaluatie2:

Bij afsluiting:

4 B Verloop hulpverlening van de afgelopen periode (door mentor/hulpverlener)

Typ hieronder bij de evaluaties hoe de behandeling de afgelopen periode is verlopen; bijzondere gebeurtenissen en andere zaken van de afgelopen tijd die je niet in de doelen kwijt kunt. Hierin kun je ook invoegen de extra gespreksverslagen of eventueel naar verwijzen en als bijlage toevoegen.

Bij evaluatie 1:

Bij evaluatie2:

Bij afsluiting:

5. LEERDOELEN

5.1 Overzicht afgesloten leerdoelen

Weglaten als het niet van toepassing is

Afgesloten leerdoel	Code:	Opgesteld in HVP:	Afgesloten in HVP:	Reden afsluiting
		<i>Typ hier het nummer van het HVP, of datum start</i>	<i>Typ hier het nummer van het HVP, of datum afsluiting</i>	<i>Typ hier of het doel behaald is, zo ja met welk resultaat of andere redenen van afsluiten (bv. Doel wordt in andere woorden meegenomen)</i>

5.2 Actuele doelen

(te evalueren en scoren / geëvalueerd en gescoord met betrokkenen tijdens bespreking)

Leerdoel 1: Xx draagt zorg voor de eigen woonomgeving en een adequate woonsituatie (OW1&2)		
Code: OW1&2	Begindatum: <i>Typ hier de begindatum</i>	Einddatum (gepland): <i>typ hier de geplande einddatum</i>
Toelichting <i>Typ hier waarom dit leerdoel is geformuleerd / de aanleiding tot hoe.</i>		
Aanpak De coach stelt zich in de eerste twee kwartalen coachend op door competenties te benoemen, vragen te stellen ter bewustwording, observeerbaar gedrag te spiegelen en feedback te geven op inadequaat gedrag. Daarbij reikt de coach suggesties aan voor alternatieven. De coach activeert de jongere tot deelname aan groepsactiviteiten en cursussen, maakt gebruik van competentiechecklisten m.b.t. huishoudelijke vaardigheden. De coach steunt de jongere in het vieren van successen.		

Werkpunten 1^e & 2^e kwartaal 1. Xx beschikt over voldoende huishoudelijke vaardigheden (zie checklist). 2. Xx kan voor zichzelf zorgen in de vorm van persoonlijke hygiëne en gezonde voeding. 3. Xx zich een dagelijkse routine eigen gemaakt. 4. Xx heeft een weekplanning gemaakt en kan de eigen agenda beheren.
Werkpunten 3^e & 4^e kwartaal 5. Xx kan wonen, werken en vrijetijdsbesteding combineren. 6. Xx weet waar / hoe hij of zij wonen wil en kan hieraan acties verbinden.
Bereikte resultaten bij: evaluatie 1 <i>Typ hier welke resultaten behaald zijn ten aanzien van de verschillende werkpunten en hoe hieraan gewerkt is. Koppel er geen oordeel aan.</i>
Bereikte resultaten bij: evaluatie 2 <i>Typ hier welke resultaten behaald zijn ten aanzien van de verschillende werkpunten en hoe hieraan gewerkt is. Koppel er geen oordeel aan.</i>
Bereikte resultaten bij: evaluatie 3 <i>Typ hier welke resultaten behaald zijn ten aanzien van de verschillende werkpunten en hoe hieraan gewerkt is. Koppel er geen oordeel aan.</i>
Bereikte resultaten bij: afsluiting <i>Typ hier welke resultaten behaald zijn ten aanzien van de verschillende werkpunten en hoe hieraan gewerkt is. Koppel er geen oordeel aan.</i>
Toelichting op de scores: <i>Bijzonderheden aangeven en indien het doel wordt afgesloten, hier vermelden.</i> Jo = Jongere; O/V = Ouder/verzorger; Me = Mentor; Bc = Behandelcoördinator; Cm = Casemanager -1 = achteruit gegaan; 0 = gelijk gebleven; +1 = vooruit gegaan; +2 = grotendeels of volledig behaald

1	Evaluatie 1				Evaluatie 2				Evaluatie 3				Eindevaluatie			
	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2
Jo																
O/v																
O/v																
Me																
Bc																
Cm																

Leerdoel 2: Xx maakt goed gebruik van onderwijs of werk.		
Code: OS 1	Begindatum:	Einddatum (gepland):
Toelichting		
Aanpak De coach stelt zich directief coachend op bij het realiseren van een passende dagbesteding en besteedt dit zonedig uit aan daarvoor aangewezen voorzieningen. De coach bevragede de jongere op werk- en opleidingservaringen en activeert de jongere in het vragen van hulp en het bedenken van oplossingen bij problemen. De coach benoemt competenties, stelt vragen ter bewustwording, spiegelt of geeft feedback op inadequaar gedrag, benoemt eventueel patronen. De coach steunt de jongere in het vieren van successen.		
Werkpunten 1^e & 2^e kwartaal 1. Xx heeft in de eerste maand passend werk gevonden en / of een passende opleiding voor minimaal 4 dagen per week (30 uur). 2. Xx deelt zijn werk- en opleidingservaringen met de coach en vraagt zonedig hulp als het gaat om de afstemming tussen wonen en werken, inspanning en ontspanning. 3. Xx weet welke sociale vaardigheden op de werkvloer nodig zijn en heeft zicht op eigen kwaliteiten, valkuilen en uitdagingen (zie checklist).		
Werkpunten 3^e & 4^e kwartaal 1. Xx heeft sociale vaardigheden op de werkvloer vergroot en zicht op eigen kwaliteiten, valkuilen en uitdagingen (zie checklist). 1. Xx kan zich zelfstandig handhaven in onderwijs of werk en zelf tijdig hulp vragen bij problemen.		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 1		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 2		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 3		
Bereikte resultaten bij: afsluiting		
Toelichting op de scores: <i>Bijzonderheden aangeven en indien het doel wordt afgesloten, hier vermelden.</i> Jo = Jongere; O/V = Ouder/verzorger; Me = Mentor; Bc = Behandelcoördinator; Cm = Casemanager -1 = achteruit gegaan; 0 = gelijk gebleven; +1 = vooruit gegaan; +2 = grotendeels of volledig behaald		

2	Evaluatie 1				Evaluatie 2				Evaluatie 3				Eindevaluatie			
	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2
Jo																
O/v																
O/v																
Me																
Bc																
Cm																

Leerdoel 3: Xx gaat adequaat met financiën om en toont adequate maatschappelijke vaardigheden.		
Code: OM1&2	Begindatum:	Einddatum (gepland):
Toelichting		
Aanpak De coach stelt zich directief coachend op en bespreekt in het eerste kwartaal 2 wekelijks het kasboek en de administratieve post door. De coach gaat uit van voordoen, samendoen en alleen doen, activeert de jongere in het vragen van hulp en het bedenken van oplossingen bij problemen. De coach benoemt competenties, stelt vragen ter bewustwording, spiegelt of geeft feedback op inadequaat gedrag, benoemt eventueel patronen. De coach steunt de jongere in het vieren van successen.		
Werkpunten 1^e & 2^e kwartaal 1. Xx heeft een inkomen. 2. Xx houdt drie maanden een kasboek bij met zijn inkomsten en uitgaven en bespreekt dit met de coach. 3. Xx heeft een administratiemap aangelegd en bespreekt binnenkomende post met de coach. 4. Xx kan samen met de begeleider contact leggen met instanties (telefoneren, per post of persoonlijk: vragen stellen, onderhandelen en afspraken maken). 5. Xx kan samen met de coach zijn of haar agenda beheren met het oog op administratie en contact met maatschappelijke instanties. 6. Xx heeft geen schulden of er is een regeling tbv schuldsanering gerealiseerd.		
Werkpunten 3^e & 4^e kwartaal 1. Xx kan hulp vragen met het oog op administratie en financiën. 2. Xx maakt een begroting, komt uit met zijn budget en houdt aan het einde van de maand eventueel nog een beetje spaargeld over. 3. Xx kan zelfstandig contact onderhouden met instanties (telefoneren, per post of persoonlijk: vragen stellen, onderhandelen en afspraken maken). 4. Xx kan zelfstandig zijn of haar agenda beheren met het oog op administratie en contact met maatschappelijke instanties. 5. Xx kan zijn financiële administratie zelfstandig voeren en zonodig hulp vragen. Xx heeft geen schulden of er is een regeling tbv schuldsanering gerealiseerd		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 1		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 2		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 3		

Bereikte resultaten bij: afsluiting
Toelichting op de scores: <i>Bijzonderheden aangeven en indien het doel wordt afgesloten, hier vermelden.</i> Jo = Jongere; O/V = Ouder/verzorger; Me = Mentor; Bc = Behandelcoördinator; Cm = Casemanager -1 = achteruit gegaan; 0 = gelijk gebleven; +1 = vooruit gegaan; +2 = grotendeels of volledig behaald

3	Evaluatie 1				Evaluatie 2				Evaluatie 3				Eindevaluatie			
	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2
Jo																
O/V																
O/V																
Me																
Bc																
Cm																

Leerdoel 4: Xx maakt adequaat gebruik van sociaal netwerk en/of vriendenkring en vult zijn of haar vrije tijd adequaat in.		
Code: ON 3	Begindatum:	Einddatum (gepland):
Toelichting		
Aanpak De coach benoemt competenties, stelt vragen ter bewustwording, spiegelt of geeft feedback op inadequaat gedrag, benoemt eventueel patronen. De coach steunt de jongere in het vieren van successen.		
Werkpunten 1^e & 2^e kwartaal 1. Xx heeft een stabiele werkrelatie met de coach (kan afspraken nakomen). 2. Xx heeft een stabiele werkrelatie met andere betrokken hulpverleners (kan afspraken nakomen). 3. Xx houdt zich aan de huisregels. 4. Xx is aanwezig bij gezamenlijke maaltijden en kan op ingelaste huisvergaderingen een bijdrage leveren (voorzitten, notuleren, mening geven, compromissen sluiten, aan afspraken houden). 5. Xx heeft een burenerelatie met andere bewoners (kan contacten leggen en kennismaken). 6. Xx is aanwezig op aangeboden trainingen.		
Werkpunten 3^e & 4^e kwartaal 1. Xx inventariseert zijn sociaal netwerk en kan dit uitbouwen naar minimaal drie steunende & betrouwbare contacten. 2. Xx kan deelnemen aan vrije tijdsactiviteiten in groepsverband. 3. Xx beoefent verschillende vrijetijdsactiviteiten individueel. Xx kan eerder verworven vaardigheden uit trainingen toepassen in het dagelijks leven.		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 1		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 2		
Bereikte resultaten bij: evaluatie 3		
Bereikte resultaten bij: afsluiting		
Toelichting op de scores: <i>Bijzonderheden aangeven en indien het doel wordt afgesloten, hier vermelden.</i> Jo = Jongere; O/V = Ouder/verzorger; Me = Mentor; Bc = Behandelcoördinator; Cm = Casemanager -1 = achteruit gegaan; 0 = gelijk gebleven; +1 = vooruit gegaan; +2 = grotendeels of volledig behaald		

4	Evaluatie 1				Evaluatie 2				Evaluatie 3				Eindevaluatie			
	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2
Jo																
O/v																
O/v																
Me																
Bc																
Cm																

Leerdoel 5:																
Code:				Begindatum:				Einddatum (gepland):								
Toelichting																
Aanpak																
Werkpunten: 1. ... 2. ... 3. ...																
Bereikte resultaten bij: evaluatie 1																
Bereikte resultaten bij: evaluatie 2																
Bereikte resultaten bij: evaluatie 3																
Bereikte resultaten bij: afsluiting																
Toelichting op de scores: <i>Bijzonderheden aangeven en indien het doel wordt afgesloten, hier vermelden.</i> Jo = Jongere; O/V = Ouder/verzorger; Me = Mentor; Bc = Behandelcoördinator; Cm = Casemanager -1 = achteruit gegaan; 0 = gelijk gebleven; +1 = vooruit gegaan; +2 = grotendeels of volledig behaald																

5	Evaluatie 1				Evaluatie 2				Evaluatie 3				Eindevaluatie			
	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2	-1	0	+1	+2
Jo																
O/V																
O/V																
Me																
Bc																
Cm																

6. HULPVERLENING KOMENDE PERIODE

Aandachtspunten, afspraken en conclusies m.b.t. hulpverlening komende periode <i>datum en aanwezig;</i> <i>eventuele reacties van betrokkenen, aandachtspunten die nog niet verwerkt zijn in de doelen die in de komende periode wel onder de aandacht moeten komen, vragen die er zijn en gemaakte afspraken.</i>
Bij start hulpverlening:
Bij evaluatie 1:
Bij evaluatie 2:
Bij afsluiting:

7. VASTSTELLEN TRAJECTPLAN

Op welke wijze zijn de belanghebbende betrokken bij het vaststellen van het trajectplan? <i>(Geef hier aan wie bij de bespreking aanwezig is geweest en of de betrokkenen akkoord gaan met het trajectplan)</i>					
Betrokkenen		Start	Evaluatie 1	Evaluatie 1	Afsluiting
Jongere	Aanwezig?				
	Akkoord?				
Ouders / verzorgers	Aanwezig?				
	Akkoord?				
Casemanager	Aanwezig?				
	Akkoord?				
Verantw. hulpverl.	Aanwezig?				
	Akkoord?				
Behandelcoördinator	Aanwezig?				
	Akkoord?				
Overige (bijv. leerkracht school)	Aanwezig?				
	Akkoord?				

De volgende bespreking van het Trajectplan vindt plaats opom.....uur in.....van Stichting Timon

8. ONDERTEKENING

☐ Start

☐ Evaluatie 1

☐ Evaluatie 2 ☐ Afsluiting

Handtekening jongere

Handtekening behandelcoördinator

Handtekening coach

Handtekening casemanager

Handtekening ouder/verzorger

Handtekening ouder/verzorger

Handtekening

INDIEN NIET ONDERTEKEND REDEN VERMELDEN IN VASTSTELLEN TRAJECTPLAN

BIJLAGE D OVERZICHT VAN INSTELLINGEN WAAR TIMON MEE SAMENWERKT.

Overzicht van instellingen waar Timon mee samen werkt. Deze namen komen ook terug in andere bijlagen.

Ortys

Ortys is een psychiatrische praktijk die specialistische geestelijke gezondheidszorg(GGZ) biedt aan volwassenen.

Ortys is gespecialiseerd in het diagnosticeren en behandelen van psychiatrische stoornissen , hoofdzakelijk depressies. Daarnaast behandelen ze ook angststoornissen, ADHD en lichte persoonlijkheidsproblematiek (Ortys, z.d.).

Reclassering

De reclassering probeert het gedrag van daders en verdachten positief te beïnvloeden en risico's te beheersen. Door bepaalde voorwaarden te creëren waardoor daders kunnen stoppen met criminaliteit, en weer volwaardig terug kunnen keren in de maatschappij (Nederland, 2012).

Recuper

Recuper werkt met mensen die last ervaren door angsten, spanningen, stress of sombere gevoelens, indringende levensgebeurtenissen, relatieproblemen, of problemen die verband houden met werk of een bepaalde levensfase. Er wordt samen met de hulpverlener een behandelplan opgegeven. Het netwerk is behandeling in het traject van Recuper (Recuper, z.d.).

Youz

Youz werkt met jongeren die een verslaving hebben, op allerlei gebieden. Youz is er om advies in te winnen over deze verslaving door de verslaafde, maar ook door de omgeving. Bij You worden jongeren behandeld voor hun verslaving (Youz, 2014).

JOLO

JOLO werkt met jongeren tussen de 15 en 20 jaar die op een leerzame en stimulerende manier bij dragen aan het oplossen van overlastsituaties in publieke ruimtes. Deze jongeren volgen in hun vrije tijd een training tot jongerenbuurtbemiddelaar en werken samen in een team dat begeleid wordt door een professional. Zij proberen een brug te slaan tussen jong en oud. Hun motto is: 'Jongeren lossen het op!' (JOLO, 2013-2014)

Back on Track

Back on Track Zorgt werkt met jongeren in de leeftijd van 17 tot 27 jaar met psychiatrische problematiek en verminderde autonomie. Dit is een kwetsbare doelgroep, waarbij de behandeling in veel gevallen stagneert. Dankzij de specifieke aanpak van Back on track zorgt en de ervaring en expertise van de hulpverleners kan Back on Track deze groep cliënten een passende en volledige behandeling bieden (Zorgt, z.d.).

Jong leren

Vast en Verder werkt met jongeren tot en met 23 jaar. Ze geven hen intensieve woonbegeleiding. Deze jongeren hebben een multi-problem problematiek zoals (ernstige) gedragsproblemen en vaak een justitiële achtergrond. Na ongeveer 1,5 jaar kan de jongere, wanneer nodig of mogelijk, uitstromen naar zelfstandig wonen eventueel met ambulante woonbegeleiding (Heils, z.d.).

Bergeend

Geen informatie beschikbaar.

T-Plataan

T-plantaan is een crisisopvang voor jongeren tussen 18 en 23 jaar, die geen vast onderdak hebben en afkomstig zijn uit Rotterdam (Rotterdam, z.d.).

ACT

Het Forensisch ACT Jeugdteam is gespecialiseerd in psychiatrische zorg aan jongeren tussen de 12 en 24 jaar met complexe meervoudige problematiek. Dit zijn jongeren die hun weg naar de reguliere hulpverlening niet kunnen vinden. Ze zijn in aanraking gekomen of hebben kans om in aanraking te komen met justitie. Deze jongeren worden vanwege hun voorgeschiedenis niet in zorg genomen of zijn zorgmijders (Palier, z.d.).

Jeugdreclassering

De Jeugdreclassering biedt intensieve begeleiding en controle aan jongeren die veroordeeld zijn of verdacht worden van een strafbaar feit (Jeugd, z.d.).

Lucertis

Lucertis werkt met kinderen en jongeren met psychiatrische, ontwikkelings-, emotionele en/of gedragsproblemen en wanneer nodig ook hun omgeving. Lucertis doet diagnostisch onderzoek, maar biedt ook ambulante en outreachende behandelingen (deeltijd of klinisch) (Lucertis, 2014).

Bureau Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg biedt een luisteren door aan jongeren die moeilijkheden hebben in hun leven, en hier graag over willen praten of hulp bij willen (jeugdzorg, z.d.).

Mentaal Beter

Mentaal Beter werkt met jongeren die problemen ervaren door de problematieken zoals Angststoornissen, Depressieve klachten, Onvoldoende verklaarbare lichamelijke problemen, Eetstoornissen, ADHD, Autisme. Ze hebben gesprekken om de problematiek duidelijk te krijgen en behandelen de jongere (B.V., 2014).

Sagenn reïntegratie

Sagenn helpt jongeren op hun tempo deel te nemen aan de maatschappij. Ze hebben gesprekken met de jongeren over wat zij willen en hoe ze dat kunnen bereiken (Sagenn, z.d.).

BIJLAGE E: HULPVERLENINGSPLAN VROEGTIJDIG AFGEBROKEN TRAJECTEN

BIJLAGE F: HULPVERLENINGSPLAN VOLGENS PLAN AFGERONDE TRAJECTEN

BIJLAGE G: ZELFREDZAAMHEID-MATRIX- VROEGTIJDIG AFGEBROKEN TRAJECTEN

BIJLAGE H: ZELFREDZAAMHEID-MATRIX- VOLGENS PLAN AFGERONDE TRAJECTEN